

# Korngeli Ujság

Noviszád, 1938 július 28, csütörtök

Urednik — Szerkeszti  
ANDRÉE DEZSÓ

19. évfolyam 204. szám

## CHAMBERLAIN:

# A cseh kérdés békés elintézése után megnyílik az út az általános megbékélés felé

## Helyreállítjuk a biztonságot és a bizalmat, — mondotta az angol miniszterelnök

Londonból jelentik: Az angol alsóház a nyári szünet előtt kedden tartotta utolsó külügyi vitáját. A vitát Sir Archibald Sinclair, a szabadelvű ellenzék vezérének felszólalása vezette be. Hosszu beszédében részletesen áttekintette az egész nemzetközi helyzetet. A csehszlovák kérdéstről szólva kijelentette, hogy aligha lehet nézeteltérés az alsóház bármelyik oldalán a kormánynak e kérdésben követett politikája tekintetében. Kívánjuk — mondotta —, hogy a csehek adják meg a szudétánemeknek a legnagyobb engedményeket, amelyek országuk biztonságával összeférhetnek.



Chamberlain

### CHAMBERLAIN BESZÉDE

Ezután Chamberlain miniszterelnök állott fel szólásra. Beszédét azzal a kijelentéssel kezdte, hogy a kormány politikájának főcélja a béke létesítése, illetve megővése és az összetűzések, valamint a viszályok valamennyi okának és valamennyi ország sérelmeinek ki-

küszöbölése, amennyiben ez gyakorlatilag lehetséges. Meleg hangon emlékezett meg György király és Erzsébet királyné párisi fogadtatásáról. Hangoztatta, hogy ez annak is köszönhető, hogy a két demokratikus államot közös érdekek és eszmék fűzik egybe. Anglia és Franciaország együttműködése annál örvedetesebb, minthogy általánosan elismerik, hogy ez az együttműködés nem irányul egyetlen nemzet vagy nemzetcsoport ellen sem és a béke szilárd bástyája akar lenni.

Megerősítették az angol-francia egységet Halifax külügyminiszter megbeszélései is a francia miniszterekkel. Ezekben a megbeszélésekben nincs semmi titokzatosság. Egyik részről sem adtak új ígéreteket, nem vállaltak új kötelezettségeket, csupán általános tárgyalások folytak valamennyi közös érdekű ügyről. A megbeszélések általános és tökéletes megegyezéshez vezettek.

### A SPANYOL POLGÁRHÁBORU

Nagyon sajnálatos, hogy a spanyol polgárháboru még mindig tart. Minden alkalmat meg akarunk ragadni, hogy közvetítsünk a két harcoló fél között vagy fegyverszünetet hozzunk létre. Célunk a hadműveletek befejezésének előmozdítása. Jelenleg azért nem lépünk közbe, mert nézetünk szerint még nem érkezett el az a perc, amely közbenjárásunkat kívánná.

### AZ ANGOL-OLASZ EGYEZMÉNY

Az angol-olasz egyezményt sohasem tekintettük kétoldalú egyezménynek. Mindig meg voltunk győződve és ma is úgy véljük, hogy a régi angol-olasz barátság

és a kölcsönös bizalom helyreállítása nagy lépéssel vinne bennünket közelebb végecélnkhöz, az általános európai megbéküléshez. Azt tartjuk, hogy a spanyol helyzet az európai béke állandó fenyegetése és ezért ezt a fenyegetést az egyezmény hatálybalépte előtt ki kell küszöbölni. Nem az angol és nem az olasz kormány hibája, hogy ez a feltétel még nem teljesült. Az olasz kormány teljes mértékben lépést tartott velünk, csökkentette libiai haderejét, megszüntette az angolelleses propagandát és együttműködik a be-

nemavatkozási bizottságban. Anglia viszont lépést tett a népszövetségi tagok helyzetének tisztázására, az abessziniai olasz felségjogok kérdésében. Ebben az állapotban van jelenleg az angol-olasz egyezmény. A spanyol kérdés elintézését illetően nem adjuk fel eredeti álláspontunkat. Mélysegesen sajnáljuk, hogy az egyezmény még nem lépett életbe és mindent elkövetünk az idegen önkéntesek elszállítására, hogy Spanyolország ne fenyegetse tovább Európa békéjét.

NOVI VRBAS, 1938 július 30 — augusztus 7

## Jubileumi kiállítás

az ipartestület 50 éves fennállása alkalmából ipar, kereskedelem, gyártás, mezőgazdaság részére ● Méhészet, vadászat, bélyeg, borszat, tanonc és kézimunka, kerítészet stb.

**Önt is várjuk!** Hétköznapokon a vasutakon a visszautazásra 50% meneti-díjkezdmény az elutazási állomáson váltott és a kiállításban lebecsült „Obrazac K. 12” jelzésű igazolvány alapján

Attlee örnagy, a munkáspárti ellenzék vezére közbeszólt: Azt jelenti-e a miniszterelnöknek ez a mondata, hogy a spanyol elintézés egyedül az önkéntesek elszállításából áll?

Chamberlain így válaszolt: Előbb azt szeretném látni, hogy mi tör-

ténik az önkéntesek elszállítása után. Ha az önkéntesek elszállítása után úgy véljük, hogy Spanyolország már nem fenyegeti többé az európai békét, akkor ezt a spanyol kérdés elintézésének fogjuk tekinteni.

## A csehszlovák kérdés

Chamberlain ezután a csehszlovák kérdés fejtegetésére tért át. Alapos tanulmányozás nélkül — mondotta — nagyon nehéz helyes ítéletet alkotnunk a prágai kormány és a szudétánemek közti vitában. A helyzet itt is kiszámíthatatlan hatású és rendkívül veszélyes anyagokat tartalmaz a békérontásra és azzal fenyeget, hogy konfliktus tör ki, ha nem

intézzük el az ügyet merészen és gyorsan. Ennélfogva — általános politikánknek megfelelően — Franciaországgal egyetértésben minden lehető elkövetünk a csehnémet vita békés megoldása érdekében. Alaptalanok azok a híresztelések, mintha az angol kormány nyomást gyakorolt volna Prágára, de

# Reggeli levél

## A spanyol dráma

Néhány nappal ezelőtt mult el két esztendeje annak, hogy lángborult az ibériai félsziget. Senkit sem lehetett meg, aki az országot, annak történetét, népének lelkiületét, a sajtóságot spanyol viszonyokat valamelyest ismerte. A korlátlan hatalmu monarchia, amelyet hajdan inkvizícióval kormányoztak, szörnyű örökséget hagyott s spanyol nemzetre: a majdnem állandónak mondható forradalmat. Spanyolországban 1812-ben kitört a forradalom, és azóta jóformán folyton tart, csak voltak néha lappangási időszakai.

A polgárháborút a köztársasági-marxista kormány gyöngesége és szégyenletes tehetetlensége idézte elő. A köztársasági kormány nagy és radikális reformokat akart máról-holnapra életbeléptetni, — amelyek rá is férték volna a szociális tekintetben nagyon elmaradott Spanyolországra, — de közben az élet- és vagyonbiztonságot nem tudta a felforgató elemek ellen megőrizni. A kormánynak ez az erőtlenség gyámoltalansága a forradalmi mozgalmak jelentkezésével szemben nyomta a fegyvert Franco tábornok kezébe. Most két esztendeje, amikor Franco nagy lendülettel megindult, azt hittük, hogy a polgárháború néhány hét, de legfeljebb néhány hónap alatt véget ér. Bizonyára Franco is ebben a hiszében indította meg mozgalmát. Az első hetekben diadalmasan haladt győztes seregével a főváros felé, egyszerre azonban, meglepetésszerűen megállott. Ekkor kezdődött meg, körülbelül október végén, november elején, a nemzetgyilkos és kilátástalan polgárháború. Franco világszerte elismert, kitűnő katonai: Alfonz király annakidején az afrikai háborúban szerzett érdemeiért soronkívül tábornokká léptette elő, de váratlanul olyan erős ellenállásra talált, amelyre valószínűleg nem számított, amelyre nem készült. S kétségtelen az is, hogy követett el stratégiai és taktikai hibákat. Madrid ostroma ilyen hiba volt. Milliós várost bevenni ha az ellenáll, rendkívül nehéz katonai feladat: hadseregek elvérezhetnek rajta.

A polgárháború talán még így is jóval hamarabb végetért volna, ha bele nem avatkoznak idegen hatalmak. A szélsőséges szindikalista Caballero-féle párt a bolsevista Oroszországban találta meg odaadó támogatóját, míg Franco erősen fasiszta színezetű kormánya az olaszországi önkénteseket vonzotta. Így a szerencsétlen Spanyolország a világháború eszmei zűrzavarából életrekelte különböző politikai s gazdasági irányoknak és világnézeteknek lett a csatározóhelye. Eközben kiróbbantott egy rettentő nagy kérdést, amely nem új a világhistoriában: a Földközi-tenger kérdését. Akié Spanyolország, azé a Földközi-tenger nyugati bejárata. A földközítengeri egyensúlyt Napoleon spanyolországi harcai óta az tartotta fenn, hogy Spanyolország független, semleges ország volt. Ez a függetlenség a polgárháború során kérdésessé vált. A mostani spanyol polgárháború a földközítengeri kérdés miatt európai háborúvá csak azért nem fajult el, mert a két demokratikus nagyhatalom: Franciaország és Nagybritannia kor-

Nem állítom, hogy az angol kormánynak ez a javaslata szükségképpen a kérdés megoldásához vezet, de bizonyára két értékes eredményt hozhat. Először a közvéleményt tájékoztatja majd a helyzet igazi körülményeiről, másodsorúan pedig bizonyítja, hogy azok a kérdések, amelyek eddig érthetetlenül bonyolultaknak látszottak, közvetítő bevonásával teljes mértékben megoldhatók. Nagyon örülünk, hogy lord Runciman határozó volt a közvetítő felelősséget teljes és kényes feladatát elvállalni.

Winston Churchill közbeszólt. Hozzájárult-e a javaslatához mint két fél?

Chamberlain: Nyomatékosan közöltük mind Csehszlovákia, mind Németország kormányával, hogy igen kívánatosnak tartjuk az önmegtartóztatást. Megelégedéssel vettük tudomásul a prágai kormány ezirányú erőfeszítéseit és nagyon örülünk, hogy a német kormánytól is újabb biztositékot kaptunk afelől, hogy a békés megoldást kívánja. Ha megtaláljuk a cseh kérdés békés elintézését, akkor megnyílik az út az általános megbékítést célzó további erőfeszítéseink előtt. Az angol-német tengerészeti egyezmény mutatja, hogy megegyezés jöhet létre a demokratikus és a totalitáros államok között.

### KINA TÁMOGATÁSA

A távolkeleti helyzetről Chamberlain ezeket mondotta:

— Bár nem szavatolhattunk kölcsönt Kína számára, ez nem zárja ki a pénzügyi támogatás más formáját. Az ezzel kapcsolatos javaslatokat az angol kormány most tanulmányozza.

Ami azt a japán nyilatkozatot illeti, hogy Japán csak saját érdekeit védelmezi Kínában, Chamberlain kijelentette, Japánnak ugyanígy be kell látnia, hogy Nagybritanniának is megvannak a maga érdekei Kínában. Anglia tehát nem szorítkozhatik az egyszerű megfigyelő szerepére és nem áldozhatja fel távolkeleti érdekeit.

### A FESZÜLTÉG MEGENYHÜLT

Valamennyiünknek az az érzésünk, hogy a légkör kedvezőbbé vált és a hat hónap óta tartó feszültség megenyhült, ami az egész kontinensen érezteti hatását. Azt hisszük, hogy ehhez az eredményhez az angol kormány is hozzájárult. Szilárdan el vagyunk tökévelve, hogy folytatjuk munkánkat ebben az irányban és meg vagyunk győződve, hogy helyreállítjuk a biztonságot és a bizalmat.

mányai nem vesztették el lélekjeleiket.

Most az évforduló alkalmával lehet vonni a két esztendő óta dúló ádáz testvérharcnak összes tanulságait. Az elfogulatlan szemlélő aki felül áll napjaink világnézeti ellentétain nem láthat a polgárháborúban mást, mint a spanyol nemzetnek szomorú tragédiáját. Magyarán szólva a spanyol népjellem szolgál, amely a XIX. század folyamán, ugyancsak, semmit sem változott. Franciaország át tudott alakulni korlátlan hatalmu királyságból demokratikus köztársasággá körülbelül száz év leforgása alatt, mert közben átalakult a francia nemzet jelleme is. Ez a lelki átalakulás azonban nem ment végbe Spanyolországban és ezért nem mehet végbe a politikai és szociális átalakulás. A spanyol nemzetnek egyik kiváló szelleme, Mada-riaga, Spanyolországban volt népszerűségi képviselője, az elmúlt esztendőben kitűnő összehasonlító néplélektani tanulmányt tett közé az angol nyelven a spanyol, francia és az angol népjellemről. Azt mondja, hogy a spanyol az érzelmek nemzete, az angol a szigorúan tényeken alapuló empirikus gondolkodás nemzete, a francia pedig a ratio, a logika nem-

zetek. Valóban ez a kitűnő meghatározás olvasható ki Spanyolország XIX. századi történetéből: a spanyol nemzet valóságos érzelmeknek a játéka. Ezért Spanyolországban minden állapot átmeneti, semmiféle intézmény nem állandó és az ország állandó forrongásban van. A hatalmon nem lévők állandóan fenyegetik a hatalmon lévőköt és fogvicsorogtatva törnek a kormányhatalom birtokosaira és mellékes, hogy azok jól kormányoznak-e vagy sem. A XIX. századi Spanyolország egyetlen forradalma sem tudta azonban megoldani az ország problémáit. A művészi fantáziával gazdagon megáldott, tehetséges, bátor nép, mely az újvilágot felfedezte, a saját lelkiületének megfelelő politikai intézményeket sajnálatos módon eddig nem tudta megteremtetni.

Egy különben kiváló spanyol író: José Ortega Y Gasset, magyarul is megjelent szociálfilozófiai művében érdekesen mutatja be a háború utáni Európát. »Az európai civilizáció — újra meg újra ismétlem — automatikusan váltja ki a tömegek lázadását. Az egyik oldalról e lázadás igen kedvező képet mutat; már mondtuk: a tömegek lázadása egy és ugyanaz azzal a mesés növekedéssel, melyet

### A VITA

A miniszterelnök beszéde után az első felszólaló Buckman konzervatív képviselő volt. Üdvözölte Chamberlain politikáját, majd többek között ezeket mondotta:

— A világ most belátta, hogy a politikai és gazdasági problémák békés úton is megoldhatók. Eppen ezért Anglia kötelessége megmutatni, hogy a békés megoldás hogyan érhető el.

Sorenson munkaspárti képviselő megállapította, hogy ha Anglia gazdasági nagyhatalmat jelent Afrikában, nem lehet elvitatni ezt a jogot Olaszországtól sem Abessziniában. Ugyanez áll Németországra is.

Beverley Baxter konzervatív képviselő, aki nemrég tért vissza közép- és kelet-európai tanulmányútról, hisz abban, hogy Németország ösztönösen óhajtja a szudétánémet kérdés békés rendezését.

A vitát Butler külügyi államtitkár felszólalása zárta be. A mai vita — mondotta — bizonyítéka annak az egyre erősebben megnyilvánuló kívánságnak, hogy megértjük más államok, főleg Németország álláspontját. Ez a tény nagy meglepéssel tölt el. Nagy-bri-

tannia a Távokelet kérdéseiben pártatlanságra törekszik, a spanyol kérdésben érvényesíti a benemavatkozás politikáját és felváltja a szolgálatait Közép-Európa földrajzi és faji okokból. Ez kérdés rendezésére említett kérdések egy-egy foglalt részrehajlóan nem minden tőle feltehető ellenértékes nézetek át-

A kormány megőrizte Nagybritannia békéjét és az a célja, hogy ez a béke tartós legyen.

### RUNCIMAN UTAZÁSA

Londonból jelentik: Runciman lord valószínűleg még ezen a héten megérkezik Prágába, ahol azonnal munkához lát és elsősorban tájékozódik a kormány és a nemzetiségi csoportok kívánságai felől. Runciman kiküldetését a szudétánémet párt részéről is üdvözik. Hangsúlyozzák, hogy a párt kész a maga álláspontjának kifejtésével a tárgyilagos tájékoztatást elősegíteni és ezzel előmozdítani azt, hogy a súlyos nemzetiségi kérdés közelebb jusson a megoldáshoz.

### BERLIN

#### VÁRAKOZÓ ÁLLÁSPONTON

Berlinből jelentik: Lord Runcimannak a csehszlovák kormány állandó nemzetiségi tanácsadó-jává történt kiküldetéséről német hivatalos körökben még nem nyilatkoztak. A német kormány be akarja várni, hogyan fejlődnek a dolgok Prágában. Mássalől a német közvélemény nagy fontosságot tulajdonít az angol kormány elhatározásának. Berlini politikai körök nézete szerint Nagybritannia Franciaországgal együtt nagy felelősséget vállalt magára. Egyébként Berlinben meglepéssel vették tudomásul a csehszlovák kormánynak azt a döntését, hogy a jövő héten megkezdje a tárgyalásokat a különböző nemzetiségi csoportokkal, elsősorban a szudétánémetekkel.

— Folytatás a harmadik oldalon —

korunkban az emberi élet elért. De ugyanennek a jelenségnek a fordítottja is elrémít; azt mutatja, hogy a tömegek lázadása a humanitás gyökere elfajulásával egyértelmű. A spanyol író társadalomszemlélete tipikus spanyol szemlélet. Lázadást lát mindenütt, egész Európában, az egész világon. Pedig a forradalmak hazája Franciaország, elég jól megoldott egy súlyos belső kérdést lázadás nélkül. Ugyanezt mondhatjuk Nagy-Britanniáról, ahol a múlt század harmincas éveiben lezajlott chartista mozgalom óta nem volt forradalmi mozgalom. Az Egyesült Államokban Roosevelt elnök hivatalbalépése előtt valóban mutatkoztak forradalmi tünetek, de az Unió népét még az 1932—33 esztendő nagy gazdasági megpróbáltatásai sem tudták belevinni forradalmi megmozdulásokba.

Az elmondottak nagyon szimpla, de talán az ibériai félsziget eseményeit mégis halványan megvilágító magyarázatot nyújtanak. Sajnos, a spanyol kérdés és az egész földközítengeri bonyodalom máig semmit sem veszített jelentőségéből, még mindig az európai politikának igen nehéz és nyitott kérdése maradt.

BALLA ANTAL

— Folytatás a második oldalról —

## Henlein cáfol

A Daily Telegraph Henlein nyilatkozatát közölte, amely szerint a szudétánémetek nem akarnak Németországhoz csatlakozni és a szudétánémet kérdést nem lehet háboru útján megoldani. Henlein, aki jelenleg Boroszlóban tartózkodik, kijelentette, hogy a Daily Telegraphban megjelent állítólagos nyilatkozata légből kapott. Az utóbbi időben — mondotta — nem adott külföldi újságíróknak nyilatkozatot.

### A NÉMET SAJTÓ CHAMBERLAIN BESZÉDÉRŐL

Berlinből jelentik: A szerda reggeli német lapok részletesen foglalkoznak Chamberlain miniszterelnök beszédével. A Völkischer Beobachter megállapítja, hogy az angol miniszterelnök óvatosan nyilatkozott a cseh kérdéstről. Lord Runciman kiküldetéséről bizonyos előnyöket vár, de egyáltalán nem kezeskedik a sikerért. Nyomatékosan megállapítja, hogy ez a tanácsadó teljesen független lesz az angol kormánytól s nem lesz döntőbírói megbízatása. Ezek a korlátozások — írja a lap — teljesen érthetőek, ha meggondoljuk, hogy Prága eddig keveset törődött az angol tanácsokkal és előterjesztésekkel.

A Germania nem tartja kedvezőnek Runciman küldetésének kilátásait, mert jöllehet az angol kormány küldötte ki, mégis, mint magánember megy Prágába. Az angol külügyminisztérium még mindig ábrándokban ringatja magát és nem vet eléggé számot a prágai körök makacsságával. Londonnak be kell látnia — írja a lap —, hogy Prágára gyakorolt erős nyomás nélkül nem igen lehet szó előrehaladásról a prágai tárgyalásokban. A Berliner Tageblatt így

ír: Ami a szudétánémet követelések világosságát és jogosságát illeti, Chamberlain miniszterelnöknek a legcsekélyebb oka sincs arra, hogy csalódjék Runciman kiküldetésének eredményében. Ami Prágát illeti, utalhatunk a Narodny Listy állásfoglalására, mely ebben a pillanatban éppen az ellenkezőjét hirdeti annak, amit Chamberlain akar.

### ANGLIA NEM HARCOLHAT CSEHSZLOVÁKIAÉRT

Londonból jelentik: A Daily Express vezércikkben figyelemzetteti Runcimant, hogy az angol nép semmi körülmények között sem harcolhat Csehszlovákiáért. A Daily Telegraph újból arról ad hírt, hogy Wiedemann kapitány, Hitler bizalmasa nemsokára ismét Londonba látogat, hogy folytassa az angol külügyminiszterrel a múlt héten megkezdett megbeszéléseit.

Mint Párisból jelentik, a francia sajtó rámutat arra, hogy az angol politika legfőbb célja a béke fentartása és a viszály okainak kiküszöbölése. A Petit Journal szerint Chamberlain nem mondta és valószínűen sohasem mondja, hogy Anglia beavatkoznék, ha a cseh állam belső viszályai következtében európai bonyodalom támadna.

### MORGENTHAU TÁJÉKOZÓDIK

Párisból jelentik: A Párisban tartózkodó Morgenthau amerikai pénzügyminiszter felkereste Bonnet külügyminisztert, akit részletesen tájékoztatta Morgenthaut Európa általános helyzetéről, különösen pedig a spanyol háboru és a cseh kérdés állásáról, valamint az angol-francia együttműködésről. Morgenthau a megbeszélés után a Rivierára utazott.

## A nemzetiségi javaslat

Prágából jelentik: A politikai miniszterek bizottsága kedden délelőtt és délután is ülést tartott. Az értekezleten a hatós bizottságnak a nemzetiségi kérdéstről beterjesztett jelentésével foglalkoztak.

Mint az Avala jelenti, a nemzetiségi javaslat 13 fejezetről áll. Az első fejezet megállapítja az egyenlőséget, a második kimondja, hogy valamennyi állampolgár ahhoz a nemzetiséghez optálhat, amelyikhez tartozni kíván. A 3. fejezet biztosítja a nemzetiségek védelmét és az elnemzetietlenítés kísérletét hat hónapi fogságtól öt évig terjedhető börtönnel bünteti.

A 4. fejezet kimondja, hogy a gyermekeket csak olyan egyének nevelhetik, akik ugyanolyan nemzetiségűek, mint a szülők.

Az 5. fejezet szerint a nemzetiségi területeken a hivatalnokok elsősorban a nemzetiségek tagjai közül kerülnek ki. A vegyes nemzetiségű vidékek hivatalnokait az összes nemzetiségek közül nevezik ki. A 6. fejezet szerint a községek és tartományok tartoznak a nemzetiségeket aránylagos segítségben részesíteni. Az aránylagosság elvének az új munkálatok kiadásánál is érvényesülnie kell. Minden nemzetiség számarányának megfelelően kap iskolákat.

A 13. fejezet kimondja, hogy az alkotmánybíróság, amelynek összehívására eddig a parlament és a szenátus abszolút többségre volt szükség, ezentul 50 képviselő és 25 szenátor kívánságára is összehívható. (Az alkotmánybíróságnak az a feladata, hogy megvizsgálja, vajjon a parlament által megszavazott törvény megfelel-e az alkotmánynak.)

Az új nyelvtörvény feljogosítja a kisebbségeket anyanyelvük használatára a hatóságok előtt, még azokon a vidékeken is, ahol a nemsláv elem a lakosságnak husz százalékánál kevesebb részét teszi ki.

### A nagy kísérlet

Párisból jelenti az Avala: Runciman prágai utazásával kapcsolatban az Epoque a következőket írja: A nagy kísérlet megkezdődött. Nyugodtan, tulzott optimizmus, de pesszimizmus nélkül is kell

szemlélni. Bizonyos körülmények Németország jóakarására mutatnak.

Lord Runciman előreláthatóan augusztus 6-án érkezik Prágába. A Petit Journal rámutat arra, hogy a szemlélődés régi angol politikája tovább tart. Lord Runciman nem nevezhető sem németbarátnak, sem Németország ellenségének, hanem angolnak és szabadelvűnek. Abban az esetben, ha küldetése nem jár sikerrel, angol részről nemzetközi értekezlet összehívását tervezik.

A Daily Express szerint Hitler lemondott arról a szándékáról, hogy vasárnap a boroszlói tornaünnepségek alkalmából fontos beszédet mondjon. Hitler előbb látni akarja Runciman küldetésének eredményét, mielőtt a szudétánémet kérdéssel foglalkoznék.

## A Dunavidéken új rend van kialakulóban

### A Relazioni Internazionali az olasz-magyar barátság jelentőségéről

Budapestről jelentik: A magyar kormány tagjai szerdán délelőtt minisztertanácsot tartottak, amelyen Imrédy és Kánya miniszterek beszámoltak a római tanácskozásokról.

Mint Rómából jelentik, a Relazioni Internazionali hosszabb cikkben foglalkozik a római látogatással és a magyar—olasz barátsággal. A lap megállapítja, hogy Magyarország és Olaszország állásfoglalása a megváltozott európai és középeurópai helyzetben tökéletesen világos. Rómát és Budapestet szilárd és kipróbált barátság köti össze. Ez a barátság rendkívül nehéz években állta ki a tűzpróbát. Most, hogy a helyzet megváltozott, újabb kezdeményezési és közeledési lehetőségek kínálkoznak. A békeszerződések gazdasági és katonai záradékai egymásután semmivé lettek. Egyes területi rendelkezések hasonlóképpen jártak. A győztesek és legyőzöttek közti különbség már a múlté. Róma és Budapest az új helyzettel saját érdekei

harmadik államok, valamint az egész Dunavidék érdekeinek teljes tudatában néz szembe. Erzik, hogy Európának ezen a vidékén új rend van kialakulóban és ebben a folyamatban tevékenyen részt akarnak venni. Ezért tartották fenn a római jegyzőkönyvek teljes érvényét és ezért tekintenek a termékeny együttműködés szellemében más népek felé. Az újjáépítésnek ebben a munkájában saját erejükön kívül a baráti országok közreműködésére is számíthatnak. Németország Rómával és Budapesttel egyaránt a legbensőbb együttműködésre alapozta kapcsolatait. Jugoszlávia rendezte kapcsolatait Olaszországgal és rendezi azokat Magyarországgal is. A magyar—olasz barátság tehát távolról sem kizárólagos jellegű, hanem nyitva áll mindazok előtt, akik közreműködnek a rend és a civilizáció fenntartásán s az újjáépítés művében.

## A katolikus Egyház ma az igazi szabadság védője

### Pacelli levele a roueni katolikus szociális hét alkalmából

Pacelli biboros-államtitkár a roueni katolikus szociális hét alkalmából érdekes levelet intézett Duthoit professzorhoz, a szociális hét rendezőjéhez.

A levélben a biboros-államtitkár »a szabadság a társadalmi életben« kérdéshez szól hozzá, amelyet a szociális hét tárgykörül választott. E tárgykör fontossága — írja többek között a vatikáni államtitkár — nyilvánvaló: arról van ugyanis szó, hogy állást kell foglalni a modern közjog két felfogása között. Az egyik felfogás szerint a nemzetek életében a honpolgárok szabadsága és az egyéni kezdeményezés kell, hogy a főszerepet játssza, a másik felfogás szerint pedig ez a szabadság fel kell, hogy oldódjék az állam központi hatalmában. A biboros-államtitkár hangoztatja, hogy a katolikus Egyház, amely a múlt évszázadban a szabadság ellenségének tünt fel, mert felvette a küzdelmet a rendbontó liberalizmussal, ma, mint az igaz szabadság védője jelenik meg, annak a szabadságnak védője, amely Isten rendeletéből az embert felelőssé teszi tetteiért. Az Egyház azonban mindig felemelte szavát a szabadsággal üzőt visszaélések ellen

és ezt ma sem szabad elfelejteni, amikor a polgári szabadságot annyi veszély fenyegeti. Az ember szabad akarata tehát arra való, hogy a jót, ne pedig a rosszat cselekedje. Ami már most ennek az elvnek gyakorlati alkalmazását illeti, az állam annál jobban megvan szervezve, minél jobban az ember egyéni tulajdonainak tiszteltbentartásán nyugszik az egyéneknek a közjó kialakításán való közreműködése.

A liberalizmus és az abszolutizmus között sok fokozat lehet: ezek közül az egyik az, amelynél megerősítik a tekintély elvét, anélkül, azonban, hogy megsemmisítenék az egyéni szabadságot. Az államrendszerek megítélésénél tehát nagy óvatossággal kell eljárni. Az alapelv azonban az kell, hogy legyen, hogy a társadalom célja a közjó, amely nem választható el az egyének jólététől és hogy az egyének előjogait a társadalom keretében biztosítani kell. Elsősorban a katolikusok feladata, hogy áthidalják azt a nehézséget, amely az egyéni szabadság és a társadalmi rend követelményeinek összeegyeztetéséből adódik.

# Aki tévedésből repülte át az Oceánt

Douglas Carrigan beszámolójának folytatása

Dublin, július. Visszatérek dublini szerencsés megérkezésem eseményeihez.

Miután a felhőkkel való rövid küzdelem után szerencsésen leszálltam Baldonnel légi kikötőjében, nagyot rikkantottam örömben, mert azt gondoltam, hogy ezzel vége van kalandos utazásomnak. Pedig csak most kezdődtek az igazi zavarok.

Mindössze 18 dollár volt a zsebemben, utlevelem, vagy egyéb igazoló okmányaim pedig egyáltalában nem voltak. Alighogy földet értem, a repülőtér személyzete egy percen belül nagyon is világosan, félreérthetetlenül tudomásomra hozta, hogy nem volt semmi jogom leszállni Írország földjén. Képzetelemben nyomban megjelent az ír börtönök és fogházak sötét celláinak képe.

Elég volt azonban egyetlen rövid telefonbeszélgetés az Egyesült Államok dublini követségével és utána az ír légi haderő rendkívül szíves embereivel, hogy mindezek a kódos börtönvívők egyszerre szétfoszljanak. Ehelyett pár perc múlva már repülőtisztek étkezőjében teáztam, szórakoztattam új barátaimat és telefonon most már magával a dublini követünkkel beszélgettem. Nemsokára meg is érkezett a követés egyik embere Baldonnelbe és elsimított minden nehézséget. A Carrigan név nagyon hamar népszerű lett.

A gépemet hivatalosan zár alá vették, letakarták és betolták a hangárba, engem pedig ostrom alá fogtak az újságírók és fotóriporterek. Valósággal bombáztak a kérdéseikkel, én pedig megtettem mindent, ami csak tőlem telt, bár nem tudtam kitalálni semmi balesetet, vagy ehhez hasonló eseményt. Nyomban egész sereg ajánlatot kaptam, hogy megveszik tőlem az utleírásom kizárólagos közlési jogát. Mindenki igyekezett a kedvemben járni, a hatóságok, a légi haderő tagjai és az újságírók is. Így jutottam hozzá ahhoz a nagy örömhöz is, hogy elbeszélhettem esetemet, rádióon keresztül amerikai honfitársaimnak. A legszebb dolog azonban mégis az a remek ágy volt, amelybe dublini követünkkel, Mr. Cudahynál lefeküdhettem. Este 9 órakor kezdődött ez a nagyszerű pillanat és a következő nap déli 12 óráig tartott.

Házigazdám értesített arról, hogy még van egy kis elintézni való ügyünk az ír hatóságokkal és bizony nagyon szorongó érzések között jelentem meg a kormány palotájában, amikor kihallgatásra idéztek. A helyzet azonban egészen más képűtött ki, mint gondoltam. A hangos és szigorú hivatalnokok helyett alkalmam nyílt azzal az emberrel találkoznom, akit leghöbben őhajtottam látni: magával De Valera miniszterelnökkel. Eleinte kissé mogorva volt az arckifejezése, de amikor elmosolyodott előadásomon, olyan volt az érzésem, mint amikor a sűrű ködben egyszerre kisüt a nap. Bemutatott a belügyminiszternek is és a repüléséről kérdezősködött. Elmondtam neki az egész történetet és végül jókívánságait fejezte ki nekem is, a gépemhez is. Meglepően nagy szakértelemmel kérdezett

ki a gépemről. Kihallgatásom után a belügyminiszter ellátott ideiglenes igazolványokkal, hogy elkerüljem a további zavarokat, amelyek a váratlan megérkezésemmel kapcsolatban felmerültek.

Ujra visszamentem a repülőtérre és kértem, hogy szeretném a gépemet látni. Ezt csak azzal a feltétellel engedték meg, ha nem repülök el vele. Azt mondták, előbb tisztázni kell mindent Washingtonnal, csináljak a géppel, amit akarok, csak ne repüljek. Nem is volt szándékomban. Első volt, hogy kieresztettem a megmaradt benzint és megmagyaráztam a szerelőknek, hogyan szedjék szét és csomagolják be, hogy hazaszállíthassam Amerikába. Még az a kedvezményem is megvolt, hogy nem kellett semmit sem bemutatni a vámhatóságoknak. Igazán nagyon nagy szívélyesség ez egy jogtalanul megérkezett ember iránt.

Miután az újságírók egyre feltűnően kezdtek azzal gyanúsítani, hogy nekem egyáltalában nem is volt szándékomban Newyorkból Kaliforniába repülni, erre összegyűjtöttem őket, kivittem a repülőtérre, megmutattam nekik az irányítót és ott a helyszínen, szakértők segítségével magyaráztam meg, hogyan történhetett a tévedés.

A legközelebbi baj ezután az volt, hogy nem volt nálam más ruha, mint amelyben érkeztem. Megint a követés rántott ki a zavarból. Vásároltak inget, gallért, nyakkendőt, ruhát. Nem mondom, nagyon csinos dolgok voltak ezek mind, de mégis

sokkal nyugodtabban és kényelmesebben éreztem magam a jó öreg repülőruhában. A legnagyobb bajom a nadrágtartóval volt, mert ezt a ruhakelléket eddig nem ismertem, az ír nadrágot pedig nem lehet enélkül hordani.

— Dublinból pár napra Londonba megyek, hogy tisztelgjek ottani követünkkel, mr. Kenedynél és eleget tegyek az angol repülőgépgyárak szíves meghívásainak. Onnan még vissza kell utaznom Dublinba, hogy jelen legyek, amikor a gépemet hajóra szállítják és július 30-án utnak indítják a Manhattan nevű gőzzel. Én minden valószínűség szerint vele megyek. Csak nem hagyom magára jó öreg tragacsomat? Különben is ennyivel igazán tartozom neki. Amikor ide jöttünk, ő megtett mindent értem, nekem semmi más dolgom nem volt, csak az, hogy ébren maradjak.

Csak a jó Isten a megmondhatója, hogyan sikerült a követünknek elintézni, hogy semmiféle vám, vagy szállítási nehézség nincs és az én ügyemet is simán elintézték a duolini hatóságoknál. Lehet, hogy mindent a magas diplomácia intézte el, én mindenesetre annak a rokonérzésnek tulajdonítom, amellyel az ír nép az amerikaiak iránt viselkedik.

— Ugy hallottam, hogy odahaza Newyork, St. Louis, Los Angeles, San Francisco és Galveston városok díszpolgárukká akarnak avatni. Bevallom, semmit sem értek a hivatalos ügyekhez, éppen ezért ehhez hozzá sem tudok szólni. Jelenleg csak nagyon hálás vagyok azért a nagyszerű vendégbarátságért, amelyet itt tanusítanak irányomban. Ugy bánanak velem itt Írországban, mintha közülük való volnék, pedig én már a negyedik nemzedéket képviselem, amióta a családom Írországból Amerikába vándorolt.

## Harmincötmillió dinár kárt okozott a jégverés a Dunabánságban

A dunabánsági jégkár elleni biztosító intézet összesen fejezi meg a jégkárokat megtérítését

Jugoszláviában ez év tavaszán amelyet

az illető község két képviselőtestületi tagjából és egy járási mezőgazdasági felügyelőből áll.

Rendszerint nem ugyanakkor a járásnak a mezőgazdasági felügyelőjét (referens) küldik a bizottságba, hanem másik járás mezőgazdasági felügyelőjét. A bizottság felbecsüli a kárt, jegyzőkönyvbe veszik és

a kártérítést az intézet összesen, szeptember 15-ike után fizeti ki.

A pénz a kifizetésre már most rendelkezésre áll, azonban a kifizetéseket csak összegként adják ki, amikor már a termést betakarították és újabb elemi kár nem érheti a termést. Ugyanis, ha a buzát veri el a jég, utána előfordul, hogy a kukorica, vagy a kender is arra a sorsra jut és így minden esetben külön való fizetés az ügykezelést megnehezítené.

Eddig a jégverés által a Dunabánságban okozott kár összesen harmincöt millió dinárra tehető.

Százszázalékos kár esetén a földbirtokos holdanként 600

dinár kártérítést kap, míg a holdankénti biztosítási díj csak 6 dinár.

Előfordult az, hogy egyes gazdálkodók a biztosítási díj kétszeresét fizették, ezek a rendes kártérítés kétszeresét kapják.

A biztosítási díj behajtása folyamatosan van. Van sok község, amelyben a biztosítási összeget százszázalékosan befizették, de vannak olyan községek is, amelyek a fizetés tekintetében erősen elmaradtak. Azoktól a földbirtokosoktól, akik nem fizetik be idejében a biztosítási díjat, végreajtas utján szedik be az járulékot.

Egyébként a földtulajdonosok nagy része teljesen megértette és

felfogta a kötelező biztosítás nagy jelentőségét

és abban a tudatban, hogy saját érdekét szolgálja, készséggel tett eleget fizetési kötelezettségének is.

## Jacques Doriot, a francia néppárt feje

elmondja spanyolországi tapasztalatait

Páris, július hó.

(A Reggeli Újság munkatársától.) Ma alkalmam volt rövid beszélgetést folytatni

Jacques Doriotval, a Francia Néppárt elnökével, aki néhány nappal ezelőtt tért vissza a nemzeti Spanyolországból.

Kérdéseimre a következőkben számolt be tapasztalatairól:

— A nemzeti Spanyolország minden téren feltámadást, illetve újjászületést hozott. Ezt a magam szemével láttam. Nem csak lelki szempontból van ez így, hanem például az ipar terén is. Industriális erőfeszítésével Franco Spanyolországa ugyszólván elérte azt a pontot, amikor teljesen a saját erejéből, tehát külföldi segítség nélkül megállhat a maga lábán. Megmutattak például egy automobilygyárat, amelyben hadifoglyok dolgoznak, a legjobb higiéniai feltételek mellett, teljes szabadságban és amely kitűnő eredményel működik.

— A termésfokozás és földjavítás munkálatai is előrehaladtak. Így Sevilálót nem messze Las Masrinas nevű helyen tízezer hektárnál területen csatornázás segítségével sikerült rizst és gyapotot termeszteni, már pedig eddig mocsaras és terméketlen volt.

— A nemzeti hadsereg azért halad előre most lassabban, mert a vörös haderővel ellentétben el akar kerülni mindenemű fölösleges rombolást. Franco programja inkább építésben áll. Ezt mutatja, hogy magában Sevilálóban tízezer munkáslakást konstruált, amelynek céljára a szükséges összegeket a közönség adakozása révén gyűjtötte össze.

— Gazdasági téren a nemzeti Spanyolország minden elmuló nappal jobb helyzetbe kerül s ennek megfelelően egyre inkább felszabadul a német és olasz gazdasági gyámság alól. Franciaország magatartása nem annyira stratégiai, mint inkább pénzügyi és gazdasági szempontból nyugtalanít. Tudnillik azzal, hogy elidegenítjük magunktól a nemzeti Spanyolországot — azt érjük csak el, hogy gazdasági téren teljesen átorientálódik és más országokból szerzi be szükségleteit. A jövőben ez a politika súlyosan megbosszulhatja magát. Legfőbb ideje, hogy frontot változtassunk és felvegyük a baráti kapcsolatokat Franco tábornokkal. Annál is inkább, mert csapatának győzelme, ha késik is, egészen bizonyosan bekövetkezik és pedig nem is sokára...

A. Gy.

# HALLÓ!

Erzsébet angol királyné Erzsébet trónörökös és Margit hercegnő kíséretében kedden délután Londonból Portsmouthba utazott, ahol a Viktória és Albert királyi jahtra szállott. VI. György király még Londonban maradt, ahol két napi munkája tartotta vissza. Csütörtökön délután azonban a király is a jahtra száll, ahol találkozik a királynéval és a hercegnővel és azokkal együtt az angol partok mellett Aberdeenig hajózik. Aberdeenben partra száll a királyi család és auton folytatja útját Balmorai kastélyig.

Francia parlamenti körök szerint Lebrun köztársasági elnök a jövő tavasszal, mielőtt elnökségének ideje lejár, nagy utazást tesz az afrikai francia gyarmatokon.

A washingtoni német nagykövet engedélyt kért az Egyesült Államok külügyminiszterétől, hogy egy német repülőgép, amely földközi útra indul, az északamerikai Alaszkában leszállhasson.

Krilenkot, a szovjet volt hírhedt főügyészt, a múlt év januárjában felmentették állása alól. Utódja Visinszki főállamügyész most a »nép ellenségének« jelentette ki a vérfügyszt. Visinszki főügyész Krilenkot, Pasokanit és Zseljakovot azzal vádolja, hogy szabotáltak a szovjet igazságszolgáltatását.

Perpignanba 180 tonna aranyrud és ezüstpénzt hoztak Spanyolországból, összesen 56 millió frank értékben. A pénzt a köztársasági spanyol kormány küldte Franciaországba teherautókon. A pénzzállítmányt Párisba továbbítják.

A »Berliner Börsenzeitung« jelentése szerint a német birodalmi hadsereg az idén nem tart olyan nagy hadgyakorlatot, amilyen 1937-ben volt. A hadgyakorlat elmaradásának fő oka a takarékoskodás. Különben is minden harmadik évre terveznek csak nagygyakorlatokat. A legközelebbi nagygyakorlatok valószínűleg csak 1940-ben lesznek.

Rio de Janeiróban tegnap hozott ítéletet a bíróság azoknak a felkelőknek az ügyében, akik május 11-én megtámadták az elnöki palotát. A támadás vezetőit, Furnie és Nascimento hadnagyokat tíz évi fegyházra ítélte a bíróság.

A csehszlovák hadügyminiszter új rangot honosított meg az altisztek részére. Az új rang a törzsőrmester.

Kinglsey Wood angol légügyi miniszter fogadta az angol munkáspárt küldöttségét és Chamberlain miniszterelnök jelenlétében tárgyal velük az angol tengeri fegyverkezés hiányairól. A megbeszélést pénteken folytatják.

Az innsbrucki városi színházban és a Hitler Adolf téren hétfőn este emlékűnnepet rendeztek Planeta és Holzweber felkelésének évfordulójára. Planeta volt az, aki 1934. július 24-én a kancellári szobájában fegyvertelenül és védtelenül álló Dollfus gancellárt lelőtte és a súlyos sebesülthöz sem orvost, sem papot nem engedett jönni. Ebben a tettében Holzweber volt a társa. Mindkét gyilkost annak idején az osztrák rendkívüli haditörvényszék halálra ítélte.

## Pekinget árvíz fenyegeti

Ujabb szovjet-mandzsú határincidens

Sanghajból jelentik: Kinát az árvízszerecsétlenségek sorozatának második fejezete sújtja. A heves és tartós felhőszakadás következtében következtében Sanszi tartomány valamennyi folyója kiöntött. Az ár Pekinghez is közeledik. Az alacsonyabban fekvő külvárosokban máris sok házat döntött romba. Miután az ár továbbterjedése a pekingi ugynevezett »tiltott várost« is fenyegetné, a hatóságok nagy sietséggel helyezik biztonságba a régi császári paloták műkincseit, amelyeket Csangkajsek kormánya menekülése előtt Pekingben hagyott.

A japánok — mint jelentették — bevonultak a Hankautól 140 mérföldnyire fekvő Kiukiang városba, amelyet tűzsergűk 75 óra hosszat bombázott. A város negyedmillió lakosának tulnyomó része elmenekült. A japánok egyik hadoszlopa most Hankau, a másik pedig Nancsang felé nyomul előre.

A japán külügyminiszterium megerősítette azt a hírt, hogy a szovjet-mandzsúki határon újabb incidens történt. Még július 21-én és 22-én az Ussuri folyó partján szovjetkato-

nák megtámadtak és elhurcoltak 10 mandzsú katonát. Ezt követően 1500 szovjetkatonára elfoglalta az Ussuri egyik szigetét és a szomszédos földeket. A mandzsú katonák megtámadták a szovjetcsapatot. A harc 5 óra hosszat tartott és a szovjetkatonák megfutamodásával végződött.

A mandzsú hatóságok erélyesen tiltakoztak a karbini szovjetkonzultáción a történetek miatt.

### ANGLIA 80 MILLIÓS KÁRTERITÉST KÖVETEL

Londonból jelentik: Lord Craigie, Anglia tokiói nagykövete a Daily Express szerint a japán kormánynak Anglia iránti barátságát hangoztató nyilatkozatára azt felelte, hogy Anglia baráti gesztusként elvárja, hogy Japán megtéríti a hadműveletek következtében az angol alattvalók Kinában szenvedett összes kárait. Az angol alattvalók egyedül Sanghajban 80 millió font kárt szenvedtek. Anglia elvárja, hogy Japán — jóindulata zálogául — haladéktalanul jelképes fizetést teljesít.

## Délafrikában nincs idegbajos ember

Fellütnően érdekes előadások az angol orvosszövetség kongresszusán

A brit orvosszövetség plymouthi konferenciáján sok érdekes felszólalás hangzott el.

Dr. T. A. Ross az idegyógyászati osztály ülésén arról beszélt, hogy a betegségek igen nagy részének lelki oka van, ezért minden orvosnak igen alapos tudást kellene szerezni az idegyógyászati terén. A lelki héttér az oka, hogy a hit és remény sokszor oly nagy szerepet játszik a betegségek gyógyulásában, de véleménye szerint a hit és remény magában véve nem elég a tartós gyógyuláshoz.

— Meg vagyok győződve arról, — mondta aztán — hogy a kuruzslók virágzásának egyik oka, hogy jobb pszichológusok, mint egyes orvosok. Elterjedt külföldi vélemény, hogy a pszichoanalízisen kívül más lelki kezelés szóra sem érdemes. Ez nem igaz. Nem szólok semmit a pszichoanalízis ellen, de igen sok páciensnek valamilyen egyszerű módszerre van szüksége. Ilyen módszerek vannak is.

Elbeszélte ezután dr. Ross egy érdekes esetét. Három órai beszélgetéssel súlyos idegbajból gyógyított ki egy harmincéves férfit. A páciens álmatlanságról, erős szívdobogásról és félelmi rohamokról panaszkodott. Egyedül már az uccára sem mert kimenni. Fizikai vizsgálattal semmi betegséget nem lehetett észlelni. Dr. Ross beszélgetni kezdett a beteggel az életéről, munkájáról, egyéni körülményeiről.

— Megtudtam, hogy olyan üzletársa van, akivel nem szeret együtt dolgozni. Aztán elmondta azt is, hogy gyermekkorában diftériája volt s megparancsolták neki, hogy a »szíve miatt« nyugodtan fekdűdjék. Ezek a szavak megmaradtak tudattalan-

jában és szerecsétlenné tették. Szívneurózis fejlődött ki belőlük. Az üzletárral való kellemetlenségek fokozták, elviselhetetlenné tették a szívdegecséget. Amint ezeket a dolgokat megbeszéltek, tünetei azonnal elmúltak s azóta sem tértek vissza.

Dr. H. F. Bell Walker délafrikai orvos azt mondta, hogy az ő országában idegbaj alig fordul elő. Borzalmasnak találja az európai nagyvárosok zajos és hajszás életét.

— Azt hiszem — mondta —, könnyebb egy tevének átbuljni a túfokán, mint az egészségét megtartani egy zsufolt városban élő embernek.

A tüdőgyógyászati osztály ülésén dr. D. M. Dunlop arról beszélt, hogy a tüdővész pusztítása mindenfelé csökken. De valószínű, hogy ez a csökkenés főleg nem az orvostudományak köszönhető, már akkor megkezdődött, amikor a tüdővést még egyáltalán nem tudták gyógyítani.

— A tüdővész époló hullámszámának van alávetve, mint a többi járvány, például a skarlát, vagy a diftéria, azzal a különbséggel, hogy míg az utóbbi betegségek járványhullámai meglehetősen rövidiek, a tuberkulózis járványhulláma száz évig vagy tovább is tarthat. Nem különös ez olyan betegségnél, amely hosszú évekig, sokszor a páciens egész életén át tarthat, ellentétben a többi járványos betegséggel, ami többnyire csak néhány napig vagy néhány héttig tart. Valószínű, hogy azok a népek, amelyek között különösen pusztított, erős ellenállásra tettek szert vele szemben. Általában a tuberkulózishajlandóság csökkenése valószínűleg olyan körülményeknek köszönhető, amelyekre befolyásuk nincsen.

Dr. E. P. Cathcart a testnevelési osztályon tartott előadásában rámutatott arra, hogy nemcsak testi, hanem szellemi táplálékról is gondoskodni kell az ifjuságnak. A szellemi rosszulapláltsága éppen oly gyakori, mint a test rosszulapláltsága. Egyik visszahat a másikra.

## Nagy ünnepségek keretében leplezték le Kassán II. Rákóczi Ferenc emléktáblát

Az ünnepséget a kassai magyar kultúregyesületek rendezték — Mécs László mondotta az ünnepi beszédet

A kelet-szlovéniai magyarság impozáns részvétele mellett folyt le Kassán a Dóm külső északi falán elhelyezett Rákóczi-emléktábla leleplezése. Mint emlékeztetés, Kassán még 1906-ban, a Nagyságos Fejedelem és bujdosó társai hamvainak hazaszállítására alkalmával, nagyszabású gyűlés indult meg egy monumentális Rákóczi lovasszobor felállítására céljára. A haboru kitörésig mintegy 700.000 korona gyűlt össze, a lovasszobor felállítására azonban nem került sor a megváltozott viszonyok következtében és 1936-ban Kassa város képviselőtestülete úgy döntött, hogy a szobor-alapból egy latinnyelvű emléktáblával örökíti meg Rákóczi emléket, az alap fennmaradó összegét pedig a dóm restaurálására fordítják. A vasárnapi nagyszabású magyar ünnep főrendezője Tost László polgármesterhelyettes volt, akinek irányítása alatt a kassai kultúregyesületek, elsősorban a Kazinczy Társaság és a SZMKE készítettek elő az ünnepséget.

Délután negyed 12 órakor ünnepi szentmise volt a kassai Dómban, mely ez alkalommal zsufolóság megtelt a kassai, kassakörnyéki magyarság illesztés tagjaival. Az ünnepi misét Tost Barna kanonok prelátus-plébános fényes papi segédlettel celebrálta. Ezután megkoszorúzták a dóm kriptájában elhelyezett Rákóczi-hamvakat. Pontosan délbén az egyesített cigányzenekarok a Dóm előtti téren, ahol ekkorára hatalmas tömeg gyűlt egybe, Illés Béla primás vezetésével szebbnél-szebb kurucdalokat játszottak. Ezután a kassai dalárdák egyesített férfikara Simkó Gusztáv országos karigazgatónk erre az alkalomra szerzett ünnepi dalát énekelte el mély hatással. Az ünnepi program következő száma Mécs László ünnepi beszéde volt. Az egyetemes magyarság kiváló költője Rákóczi egyéniségét egészen újszerű és napjainkban is időszerű szempontok szerint méltatta.

Mécs László ünnepi beszéde olyan élménye volt a hallgatóságoknak, mint a kiváló költő minden más szereplése. A nagyhatású beszéd után Tost Barna prelátus-plébános az egyház nevében, Maxon Milán polgármester pedig Kassa város nevében vette át az emlékművet.

Majd sor került az emlékmű megkoszorúzására, ami után a férfikar kuruc dalokat adott elő.

A délutáni ünnepség a városi színházban folyt le. Az ünnepi beszédet Gömör János, a Kazinczy Társaság elnöke mondotta, a színházat zsufolóság megtöltö, előkelő közönség előtt.

Az egyesített férfikar kuruc népdalokat adott elő, majd az egyesített cigányzenekar kurucnótákat játszott. Ezután a Kazinczy Társaság műkedvelőinek előadásában bemutatták Darkó István »Só és kenyér« című Rákóczi rodostói életéről szóló színjátékát. Este 9 órakor a magyar cserkészcapatok műsoros táboritüzet tartottak az egyik kassai sportpályán, ahol a magyarság ugyancsak nagy számban vett részt.

Hafóság elleni erőszak címén ötven napi fogházra ítélték egy noviszádi mázoló

Lékics Szevén akart-e erőszakot elkövetni Borda Julianna ellen?

Bonyolult háttérű ügyet tárgyalt a noviszádi törvényszéken Makszimovics Szvetisláv büntetőbíró hármastanácsa. A vádlottak padján Lékics Szevén 27 éves noviszádi mázoló állt, aki ellen az volt a vád, hogy ez év június elsejére virradó éjjel bestiális merényletet akart elkövetni Borda Julianna noviszádi asszony ellen. A vádirat szerint Lékics éjjelután egy és két óra között megtámadta az állomásra tartó nőt, durván viselkedett vele szemben, majd amikor az teljes erejéből védekezett és segélyért kiáltozott, ütlegelni kezdte, majd kijelentette, ha a nő abbahagyja a kiáltozást, nem veri tovább. A férfi több helyen letépte a nőről a ruhát, majd amikor belátta, hogy nem boldogulhat, áldozata retiküljét kísérlete meg elragadni, amikor azonban rendőr tűnt fel a közelben, Lékics elmenekült.

A sértett elmondta vallomásaiban, hogy amint késő éjjel az állomásra gyekozott, a vádlott eléje ugrott és félreérthetetlen célzásokat tett, majd ölelni akarta. Ő futásban keresett menedéket, a férfi azonban csakhamar utolérte és a nappali fényárban uszó ucca ellenére is végre akarta hajtani bestiális szándékát. Minden erejét összeszedve védekezett, a támadó azonban mindaddig, míg rendőr nem tűnt fel a láthatáron, durván ostromolta. A helyszínen érkező Lokvics Mehmed rendőrőrmester márcsak a kétségbeesetten síró és kiáltozó asszonyt találta, aki elmondta neki, hogy egy nyárikabátos férfi, aki szürke kalapot viselt, megtámadta. Lokvics azonnal abba az irányba eredt kerékpárján, amelyet a nő megadott neki és csakhamar látott is egy alakot, aki meggyorsított lépésekkel igyekezett a külváros felé. A férfi Lékics volt, akit azonnal a pályaudvar őrszobájára kísértek, ahova időközben Borda Juliannát is bevezették. A sértett az első pillantásra felismerte támadóját. Lékics azután Lokvics őrmester átadta Ignátovics Danilo rendőrnek azzal, hogy kísérje a rendőrségre.

Lékics és Ignátovics darab ideig békésen is haladtak, de amint az állomás közelében lévő bódéhoz értek, Lékics előreugrott és a bódé mellett levezető lépcsőn menekülni akart. A rendőr utána ugrott, elkapta és dulakodni kezdtek. Ignátovics hamarosan észrevette, hogy nem bír elbánni Lékicessel, ezért sípjába fújt. A jelt több zenész meghallotta és jelentették az állomáson tartózkodó rendőröknek, akik a még mindig ott lévő Lokvicsal társuk segítségére siettek. Lékicset bekísérték a rendőrségre, ahol Lokvics beismerte, hogy megtámadta a nőt, azt azonban tagadta, hogy a táskáját is el akarta venni.

A tárgyaláson a vádlott az elnök szavaira kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Borda Juliannát soha nem bántotta. Akkor látta először életében, amikor az állomáson eléje vezették és Borda azt állította, hogy ő volt a támadója. Darab ideig azt sem tudta, hogy miről van szó, csak később értesült felőle, hogy a nő megtámadásával vádolják. Amint Ignátovics elindult és kitért a lámpák fényköréből, a rendőr gromba szavak kíséretében gumibotjával ütlegelni kezdte. Ő ellenszegült, sikerült is tőle elvenni a gumibotját, ekkorra azonban odaérték az időközben értesített rendőrök és őt alaposan megkötözve a rendőrségre szállították.

A tárgyalás további folyamán kiderült, hogy Lékics vérbajos, kezelték már Beogradban is, ahol 32 oltást kapott. A vádlott ezt nem is tagadta. Elmondta még, hogy a kritikus napon ivott ugyan, de nem olyan mértékben,

hogy az betegségére vagy szervezetére hatással lett volna. Ismételten kijelenti, hogy teljesen ártatlan. A tanúhallgatások során Borda felesketését kérte az ügyész, amit a sértett haladéktalanul, a legnagyobb lelki nyugalommal tett meg, ismét hangoztatva, hogy Lékics az, aki őt megtámadta. Ezután az ügyész mondta el vádbeszédét, bebizonyítottak vette Lékics bűnösségét és annál szigorúbb büntetés hozatalát kérte, mivel a vádlott tuda-

tában van bűnösségének, de még itt a bíróság előtt sem tesz beismerő vallomást. A védő védené ártatlanságát hangoztatja és kéri felmentését, vagy csak nagyon enyhe megbüntetését.

A több, mint háromórás tárgyalás után a bírák tanácskozássra vonultak vissza és jó óra múlva, délután félket-tőkor kihirdették az ítéletet, amelyben hatóság elleni erőszak címén 50 napi elzárásra ítélték Lékicset, az erkölcs-telen merénylet és orvítámadás kísérletének vádjá alól azonban bizonyítékok hiányában felmentették. Lékics büntetését a vizsgálati fogságban töltött 53 nappal kitöltötték vette a bíróság és elrendelte azonnali szabadonbocsátását, ami meg is történt. Az államügyész három napon belül nyilatkozik.

Előkészület a légvédelmi gyakorlatra

A noviszádi légvédelmi bizottság ma ülést tart

A noviszádi légvédelmi bizottság ma délelőtt tíz órai kezdettel ülést tart a bizottság hivatalos helyiségében Miletics ucca 8. szám alatt az első emeleten Plesznicsár Milán tábornok, térparancsnok elnökölte mellett. Az ülésen fontos határozatokat hoznak a noviszádi légvédelmi gyakorlatokkal kapcsolatosan, mert rövidesen nagy légi támadást terveznek Noviszád ellen. A jelenlegi tervek szerint a légi támadás augusztus 25 és szeptember 3 között lesz és a támadás elleni védekezés előkészületeit részletesen megvitatják az ülésen. Elhatározzák azt is, hogy mikor tartanak gyakorlatokat a védekezésből, hogy a támadás alkalmával a védőcsapatok teljesen felkészültek legyenek.

A védelmi gyakorlatok nagyobb szabásúak lesznek és azon a légügyi csapatokon kívül az aktív és

passzív légvédelmi alakulatok is résztvesznek, hogy ily módon Noviszád város lakossága hű képét kapja annak, milyen egy légi támadás és az ellene való védekezés esetleges háboru esetén. A lakosságot még idejében értesíteni fogják arról, mit tegyen a légi támadási gyakorlat idején.

A passzív védelem tagjai a gyakorlat napjait elméleti és gyakorlati kiképzésben részesülnek. Az intézmények és gyárak, a már kapott utasítások alapján megalakítják védő osztagaikat, amelynek névsorát idejében el kell juttatniok a légvédelmi helyi bizottsághoz.

A légvédelmi bizottság ezután is értesíti Noviszád város lakosságát, hogy a bizottság helyiségeiben mindenki vásárolhat gázálcot.

Meghiusult a köztársaságiak ellentámadása az Ebro völgyében

A nemzetiek elsüllyesztették egy angol teherhajót

Salamancából jelentik: A nemzetiek főhadiszállása közli, hogy az Ebro völgyében a köztársaságiak folytatták támadásaikat. Egy köztársasági ezred, amely az Ebro torkolatának közelében állt a folyót, felmorzsolódott. A köztársaságiak itt 400 halottat és 350 foglyot vesztek. A köztársaságiak beleestek a nemzetiek kelep-céjébe. A nemzetiek szétrombolták a köztársaságiak által épített hidakat, amelyeken a köztársasági csapatok visszavonulhattak volna. A Grandosa Tarragona mellett levő országoton a nemzetiek elvágják a köztársaságiak visszavonulási útját.

A nemzeti jelentéssel szemben a köztársaságiak hadijelentése azt közli, hogy az Ebronál csapataik folytatják előnyomulásukat.

A nemzetiek repülői ismét támadást intéztek Gandia kikötője ellen. Félórával később Barcelona külvárosait bombázták és több épületet felgyújtottak. Gandia kikötőjében az egyik bomba elsüllyesztette a Delwain nevű angol teherhajót. A hajó, amely ellen a legutóbbi 3 nap alatt négy ízben intéztek légi támadást, szemet szálított Spanyolországba.

AZ ALGECIRASI NEHÉZ ÜTEGEK

Mint Londonból jelentik, az alsóház szerdai ülésén Henderson képviselő kérdést intézett a kormányhoz az Algecirasnál felállított nehéz ágyuk tárgyában, melyek veszélyeztetik a szabad hajózást a gibraltári szorosban keresztül.

Hore-Belisha hadügyminiszter kijelentette, hogy ha nehéz ütegekről van szó, azok valóban bombázhatják Gibraltárt, de el is lehet hallgattatni őket, tehát a dolog nem nyugtalanító. A Ceutánál felállított ütegek is bizonyos veszedelemet jelenthetnek, de az angol védelmi eszközök ezt a veszedelemet nyomban kiküszöbölhetik.

A magyar kormány őszi munkaprogramja

Budapestről jelentik: Az »Uj Nemzedék« értesítése szerint a magyar kormány az augusztus hó 10-én kezdődő és négy napig tartó sorozatos minisztertanácson dolgozza ki őszi munkaprogramját. A lap szerint a sorozatos minisztertanács a következő főprob-

SZENZACIO A KOZMETIKABAN



HÍRES D<sup>o</sup> PACCINI (KAGOBOL, A SAJÁT SZENZACIO TALALMANYAI VISSZA JUTTATJA A NŐNEK FIALTASÁGÁT ÉS AKTIVASÁGAT

40 ÉVEN FELÜLI NŐNEK MORANA HORMON AKTIV KREM<sup>o</sup> DIN. 60<sup>o</sup> VISSZA JUTTATJA A NŐNEK AKTIVITÁST, ÉS FIALTASÁGAT.

30 TÓL 40 ÉVIG MORANA HORMON KREM<sup>o</sup> (EGER MIREL GYEBŐL) DIN. 50<sup>o</sup>

18 TÓL 30 ÉVIG MORANA VITAMIN KREM<sup>o</sup> (MAGASLATI HEGYEBŐL) DIN. 40<sup>o</sup>

EZEN ÚJDONÁGOK RÖGTÖN ELTUNTETIK A RANCCOKOT PÉTYHUT/EGET IZMO/IT ÉS FIATALIT.

MORANA SZEPSEGI NÖVENY PUDER MINDEN ARNYLATBAN DIN. 25



lémak megoldásával foglalkozik:

- 1. A kamarai rendszer gyors kiépítése, mind gazdasági, mind a szellemi pályákon.
2. A földbirtokpolitika ütemének meggyorsítása.
3. A falu szociális helyzetének megjavítása.
4. Munkásjóléti intézmények.
5. A milliárdos program további racionalizálása és
6. A nemzeti közszellem egységes kialakítását szolgáló propagandaminisztérium létesítése.

Leégett a füleki zománcárugyár

3500 alkalmazott kenyér nélkül maradt

Pozsonyból jelentik: Szerdára virradó éjjel két óraker hatalmas tűzvész pusztította el a füleki Sphinx zománcárugyár telepét és alig egy-két raktárhelyiséget kímélt meg a teljes elhamvadástól. A tűz először a háztartási cikkek raktárában lángolt fel, majd rövid idő alatt a többi raktárra is áttért. A gyár 3000 munkást és 500 tisztviselőt foglalkoztat, akiknek legnagyobb része most kenyér nélkül maradt. A tüzet az eddigi vizsgálat megállapítása alapján rövidzárlat okozta.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZARLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 7.15-7.70, Prága 64.80-65.20, Berlin 5.63-5.67, London 216.50.

Zürich. Beograd 10, Páris 12.07, London 21.50, Newyork 436.37, Brüsszel 73.85, Milánó 22.96 egynegyed, Amsterdam 240.10, Berlin 175.35, Prága 15.07, Varsó 82.40, Bukarest 3.25.

# Illatszertár

Noviszádon, jól bevezetett szaküzlet kedvező feltételek mellett azonnal átvehető. Érdeklődők írjanak »Ritka alkalom« jellegre a kiadóba. 4514

## A székesfehérvári jubiláris ünnepségek előkészítése

Budapestről jelentik: A Szent István jubileumi év kiemelkedő eseménye lesz a Székesfehérvárott augusztus 18-án összeülő országgyűlés. Ez alkalommal leplezik le Székesfehérvárott Szent István lovaszobrát is. Az országgyűlés és a leplezési ünnepségek sorrendjének megtárgyalására Székesfehérvárra érkezett bárcziházi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár, Teleki kultuszminiszter képviselőjében, Hász Aladár miniszteri osztályfőnök, valamint a parlament két házának több kiküldöttje. A tanácskozással több helyi hatóságok vezetőit is bevonták.

## Megbokrosodott lovak felborították a kocsi

A kocsiat agyrázkódással a kórházba szállították

Súlyos kimenetelű szerencsétlenséget idéztek elő kedden délután Kisbajmokon a megbokrosodott lovak. Polyákovics Kálmán 45 éves fuvaros kedden délután pelyvát szállított Kisbajmokra Anisics Máté szubotcai lakóssal együtt. Amikor kétfogatu kocsijával elérte Kisbajmok külvárosát, az egyik ló erősen legyezte magát és eközben a gyeplőszár a ló farka alá került. A kocsi igyekezett a gyeplőt szabadabbá tenni, a lovak közben megbokrosodtak és vad iramban futni kezdtek. A leszorított gyeplőszár miatt Polyákovics nem tudta a lovakat lefékezni, a kocsi egy kőrákásnak szaladt és felborult. Polyákovics nagy ívben repült ki a kocsiból és oly szerencsétlenül esett fejjel a földre, hogy agyrázkódást szenvedett. Anisics Máté szintén súlyosan megsérült a fején. Mindkettőjüket a kórházba szállították. Polyákovicsot csak szerdán reggel sikerült eszméletre téríteni, állapota azonban válságos.

## A noviszádi képviselő-testület közgyűlése

Miroszavljevics Koszta noviszádi városelnök tegnap délután öt órára közgyűlésre hívta össze a városi képviselőtestület tagjait. A tegnapi közgyűlésen nagyrészt azokat az ügyeket tárgyalták, melyeket még a múlt képviselőtestület gazdasági ülése vitatott meg. Fontosabb ügy nem is volt a tárgy sorozaton, mindössze a városi alkalmazottakról szóló szabályrendelet, valamint a városi szervezeti szabályrendelet. Ezenkívül csupa segély-, szabadság- és telekkiutalmási kérvény szerepelt a közgyűlés napirendjén.

## Életkép egy leningrádi étteremből

A leningrádi Pravda egyik legutóbbi számában hosszabb cikksorozat keretében foglalkozik a leningrádi közkonyhák és éttermek állapotával. A cikksorozatból kiderül, hogy ezek a közkonyhák és éttermek távol állanak az európai értelemben vett hasonló intézményektől.

Az Izvesztija többek között leírja a 109. számú közkonyha helyiségeiben uralkodó állapotokat. Elmondja, hogy az étterem a szomszédos elektromos művek munkásainak központja, ahol az étkezési időben 200 személy is megfordul, noha mindössze csak 100 személyre van hely. Egyes napokon azonban az étkezők száma eléri a háromezretet is. Ennek a lehetetlen állapotnak következtében a pénztárfülke előtt hosszú sorokban várakoznak a munkások, amíg hozzájuthatnak az ebédjegyhez és aztán az asztalhoz. A hatalmas tömeget mindössze négy pincér szolgálja ki. S hogy a kép teljes legyen, megemlíti, hogy a 3000 főnyi vendég számára 12 darab evőeszköz áll rendelkezésre. A büfében nincs villa. A halat teáskánállal szervirozzák. A villamosművek politikai bizottsága évek óta sürgeti a 109. számú közkonyha kibővítését és megfelelő felszerelését, sürgetése azonban hasztalan: a számos ígéret ellenére a helyzet marad a régieben. Nem is kell megemlítenünk — írja panaszosan az Izvesztija —, hogy a felszolgált ételek nagyrésze élvezhetetlen, romlott és íztelen. Így gondoskodik tehát a szovjet munkásainak »jólétéről«.

## A nyári szünet alatt is működni fog a szubotcai járásbírószágon az ingatlanforgalmat ellenőrző bizottság

Jovanovics Predrag vezető járásbíró, mint annak idején jelentették, elrendelte, hogy a nyári bírósági szünet tartama alatt, augusztus 16-ig nem fog működni az ingatlanforgalmat ellenőrző bírósági bizottság, ami azt jelenti, hogy amíg a bizottság össze nem ül, nem lehet semmiféle ingatlan telekkönyvileg az új tulajdonos nevére átírni. Időközben az adásvételi szerződések nagy számban érkeztek be a járásbírószághoz, de az akták nem nyertek elintéztést.

A felsőbb bíróságtól ma leirat érkezett a szubotcai járásbírószághoz, amelyben elrendelik, hogy a szabadságon levő bizottsági tagok helyett azonnal kezdje meg működését a pótbizottság, amelynek elnöke Kosztics Györgye járásbíró, tagjai pedig Polyakovics Jozsip városi tanácsnok és Vukov József nyugalmazott városi adófőnökhelyettes. A pótbizottság a leirat értelmében már kedden délelőtt össze is ült és elhatározta, hogy szerdán délelőtt megkezdje az adásvételi szerződések felülvizsgálását és elbírálását, úgyhogy a jövőben semmi akadály sem lesz, hogy a jóváhagyott adásvételek keresztül is legyenek vezetve a telekkönyvekben.

# HIREK

MAGYAR SZÜLŐK! MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTOTK GYERMEKEITEKET!

Éljen dr. Sztojadinovics, a Jugorasz atyja!

A miniszterelnök rendeletére Szplitben négymillió dinárt fordítanak egészséges munkáslakások építésére

Dr. Sztojadinovics Milán miniszterelnök tegnap, szerdán délelőtt Szplitben különböző küldöttségeket fogadott. Megjelent többek között nála az Ujzelandba kivándorolt jugoszláv munkások itthoni látogatáson levő csoportja.

A miniszterelnök megtekintette a hajógyárat, ahol a technikai felszerelés megtekintése után elbeszélgetett a munkásokkal. Az egyik munkást megkérdezte, hogy mennyi a napszámja.

— Negyven dinár, válaszolt a munkás.

— És ez elég?

— Elég. Tudom, hogy más országokban még ennyit sem kapnak a munkások és ezért meg vagyok elégedve.

A miniszterelnök több nagycsaládu munkásnak kétszáz-kétszáz dinár segélyt adott. Amikor távozott, a munkások lelkesen kiáltották:

— Éljen dr. Sztojadinovics Milán, a Jugorasz atyja, éljen a miniszterelnök.

Dr. Sztojadinovics ezután értekezletet tartott Szplit város vezetőivel és különböző gazdasági érdekeltségek vezetőivel. Különösen a munkáslakások iránt érdeklődött. Elrendelte, hogy

négymillió dinár költséggel építtessenek egészséges munkáslakásokat.

Ezt az összeget az utépítési alapból veszik.

— Időjárás. Jugoszlávia egész területén derült és meleg idő volt, az ország közepén kevés reggeli köd. A legalacsonyabb hőmérséklet Pleviyén 11 fok, a legmagasabb Jassa Tomicsón 38 fok volt.

Időjárás: Az ország nyugati felében nagyrészt felhős idő várható, helyenként záporral, zivattal és lehullással. Az ország keleti felében továbbra is meleg lesz, de fokozatosan beborul és helyenként zivatar is lehetséges.

— Szombat este zárul a noviszádi Lengyel-féle képszalon. Junius hónapban nyílt meg a noviszádi Kralja Petra II. ucca 23 számú ház üzlet-helyiségében a Lengyel-féle képszalon nyári tárlata. A közönség nagy érdeklődéssel nézte a tárlaton kiállításra került jugoszláviai és külföldi festőművészek képeit, amelyek közül sokat meg is vásároltak a műértők. A nyári tárlat már csak két napig marad nyitva, mert szombaton este zárul. Azok, akik eddig még nem tekintették meg a tárlatot, használják fel ezt a rövid időt és feltétlenül tekintsék meg, mert ritka művelzetben lesz részük.

— Noviszádi anyakönyvi hírek. Julius 18—25 között Noviszádon született 9 fiú és 7 leánygyermek, házasságot kötöttek Szlankamenac Nikola és Zárics Mára, Schubert Viktor hentes és Fehér Vera, Vlaszov Lukijan és Kovács Katalin, Dodos Dragutin és Mostrokol Danics, Stambuk Lovro-Albin és Máriás Ilona, meghaltak: Jákin Vera 19 éves, Ninkov Jován nyug. rendőrbiztos 67 éves, Balog Mária 2 hónapos, Lukics Petár 8 napos, özv. Almási Rozália 67 éves, Horvát Katica 73 éves, Varga Mariska 29 éves, Kosir Jovanka 3 hónapos, Strkelj Jelena 15 éves, özv. Piszkr Jozefina 53 éves, Sztojadinovics Mladen 59 éves, Barth Georg 65 éves, Sztankovics Jovanka 45 éves, özv. Braun Anna 63 éves, Kerac Ljubica 4 hónapos, Mudri Dencsi 83 éves korában.

— Legkellemesebb családi fürdő a sztarakanizsai CSODAFÜRDŐ.

— Éhenhalt a hóhér, aki 501 embert akasztott fel. Montreal szegénynegyedében hetvenhárom éves rongyos, halálra éhezett aggyást találtak eszméletlenül a kövezeten. Kórházba szállították, ahol rövid szenvedés után meghalt. Arthur Ellis volt. Kanada egykori hóhéra, aki 501 elíteltet akasztott fel, de az utolsó akasztása lett a veszte. Amikor 1935-ben egy nőt kellett kivégeznie, idegei felmondták a szolgálatot; az elítelt lezuhant a bitófáról és a kötélt lefejezte. Ellis a rémséges jelenet hatása alatt lemondott állásáról és országos hadjáratot próbált indítani a halálos ítélet eltörléséért. Halálos ágyán megkönnyebbülten sóhajtott: »Megbűnhődtem az ötszázegyedikért«.

— Névtelen levél a petrovgrádi adó-kivetés ügyében. A petrovgrádi kereseti adó elleni akciónak újabb fejleménye van, amelynek kimenetele iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A pénzügyminisztériumba ugyanis géppel írott névtelen feljelentés érkezett »Több petrovgrádi kereskedő« aláírással, amelyben különböző vádakkal illetik Dimitrijevic Branko petrovgrádi kereseti adóreferensét. A minisztérium hivatalból elrendelte a vizsgálat lefolytatását a súlyosan megvádolt adó-tisztviselő ellen, bár a feljelentés nem tartalmaz konkrét adatokat. Ezzel egyidejűleg elrendelték a vizsgálatot annak kiderítésére is, hogy ki írta a névtelen feljelentést. Az író gép betűiből következtetve, amelyen a feljelentést írták, az a gyanu, hogy a feljelentést a megvádolt adóreferens egyik ismerőse írta.

## Bútor Károly táncantató

vidéki úttárol megérkezett és vasárnap, e hó 31-én úira megkezdje a vasárnaponkénti vendéget megtartását a Lövölde nagytermében. Az őszi tánckurzus szeptember 4-én kezdődik. Beiratkozni lehet a Lövöldeben.

— Részeg volt a gyilkos toráki disznópásztor. Megirtuk, hogy kedden reggel Vel. Torákon gyilkosság történt. Jovica Gyura disznópásztor agyonverte Német János disznópásztor. Kedden délután bírói bizottság szállt ki a helyszínre, amelynek jelenlétében felboncolták Német holttestét. A boncolás során megállapították, hogy a gyilkos az aggyástán fejét teljesen szétverte. Bugarin Milorád vizsgálóbíró kihallgatta Jovica Gyurát, aki kijelentette, hogy kondáik összekeveredtek és ezért veszett össze Némettel. Ittas volt és részegségében gyilkolta meg.

— Foto amatőr szép képeket csak friss és jó filmen tud csinálni, ezért vegyen szaküzletben filmet. Barta I. Drug, Noviszád, Kralja Petra I. 30.

— **A petrovszelői rk. templom ablakainak festése.** A szombori Sztanisics-cég megtette a bácsipetrovszelői rk. templom ablakaira a költségvetést. A templom ablakait a plébánia hivatal egyes családoknak ajánlotta fel. Nyolc ablak egyenként 3250 dinárba kerül, míg egy kis ablak 2260, egy másik 2100, négy díszablak 1950 és a főbejárati díszablak 2975 dinárba kerül. A plébánia hivatal kéri azokat, akik szándékoznak ablakot venni, szíveskedjenek a plébánia hivatalba jönni, ahol a költségvetés és a minták is megtekinthetők. Az ablakokat festető családok tetszésük szerint választhatják meg az ablakra festendő védszentjüket és az ablakon nevüket és fényképüket is megörökítik. A templom összes ablakainak festése 41.155 dinárba kerül.

— **Jégverés Bácskogradistén.** Hétfőn délután 4 órakor sűrű villámlással járó hatalmas jégvihar vonult át a község fölött. A községben kevés jég volt, de annál több a szőlőkben. A mogyorónagyságu, háromszor visszatérő jégverés egyes parcellákban 50%-ot is meghaladó kárt okozott. A kár pontos és részletes megállapítását bizottság végzi, s ennek megtörténte után a károsult tulajdonosok adóelengedést fognak kérni.

— **BÁCSIPETROVSZELŐI HIREK.** A kötelező testnevelési gyakorlatok vezetője közli az érdekelteket, hogy a kötelező gyakorlatok augusztus hó 7-én ismét megkezdődnek. Akik bányai buzát akarnak vetni, igényeiket a vetőmagra mielőbb jelentésük be Zivkovic Jován községi tisztviselőnél. — Hajdu Sándor gazdálkodó feljelentést tett a csendőrségben, hogy ismeretlen tettes az ablakon keresztül behatolt lakásába és onnan egy értékes arany órát lopott. A tettes a szobában mindent felforgatott, de csak az órát vitte el. A nyomozás megindult. — A községtől bérelt szőlőföldekbe csak szőlőt lehet telepíteni. Ha a szőlő kivesszük, a tőkét pótolni kell, mert ellenkező esetben elvesztik jogukat a bérlethez. — A szolgabíró, járásorvos és a községi orvos vizsgálatot tartott a vendéglőkben és az üzlethelyiségeket a legnagyobb rendben találták. — Topolcsányi Ferenc juhász kislánya a libákat a tilosban legeltette. A mezőőrök a libákat be akarták hajtani, miközben a helyszínre érkezett a kislány apja és a vita hevében az egyik mezőőrt megszurta. A rendőrség az eljárást megindította.

— **Sulyos szerencsétlenség egy noviszádi malomban.** Rajkov Branko noviszádi munkás a Pirosi uton lévő Drissler féle malomban dolgozott. Kedden délután munkaközben az áttételi szij elkapta és a gyomor tájékán sulyos sérüléseket okozott. Drisszlert beszállították a kórházba.

— **Eljegyzés.** Ifjabb Matica Antal szabómester eljegyezte Müller Annuskát Noviszádon.

— **NOVIBECSEI HIREK.** Novi-Becsej felett hatalmas vihar vonult el hétfőn és a községben kétszer is lecsapott a villám ugyanegy gazdánál. Vlaskalin Tomának két háza van egymás mellett és mind a kettőbe becsapott a villám, de nem gyújtott, csak a háztetőn a cserepeket törte össze. Ugyancsak egy tanyán is lecsapott a villám, még pedig 300 kereszt buzának a szalmájába és felgyújtotta. — A Novi-Becseji Önkéntes Tűzoltó testület a sztáribecsei tűzoltó versenyre augusztus 14-ére benevezett.

— **Buddha hamvait Bangkokból Tokióba szállították.** Buddha hamvait, amelyeket hosszú évek óta Bangkokban őriztek, a japán kormány kérelmére Tokióba szállították, ahol ünnepélyes szertartás mellett a Zenkiji templomban helyezték el.

— **Köszönetnyilvánítás.** Hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik gyászunkban részvétellel osztoztak. *Lichtenberg-család.*

— **Sztáribecsei hírek.** A sztáribecsei rendőrkapitányság szigorú felhívást bocsájtott ki, amelyben figyelmeztette a kerékpározókat, hogy az ucca keresztjeződéseknel adják le az előírt jelzéseket, valamint, hogy tilos a gyalogjárókon kerékpárral hajtani stb. A szigorú figyelmeztetés ellenére, sokan nem tartották be az előírásokat s így a rendőrkapitányság a napokban 120 kerékpártulajdonos ellen tett feljelentést a főszolgabírósnál. — **Vegele Mátyás** sztáribecsei 38 éves munkás a minap, ittás állapotban összetűzött vadházastársával. Lepovasz Eva 38 éves asszonnyal a főszolgabírósnál épülete előtt. Vegele a veszekedés hevében kést rántott elő és azzal támadt vadházastársára. A zajra elősiető rendőr kicsavarta a kést Vegele kezéből. A harcias munkás ellen megindult az eljárás. — Hétfőn késő délután vihar vonult el Sztáribecse határa felett — **Blazsics Győző** petrovszelői utkaparó nagy szénakazlalt felgyújtotta a villámcsapás. A sztáribecsei tűzoltóság azonnal kivonult a helyszínre és eloltotta a tüzet, mielőtt az átterjedt volna a közvetlen közel lévő melléképületre. A kár jelentéktelen.

— **»A huszadik század ágya.«** Ezt a címet érdemli meg az a fekvőhely, mely legutóbb egy gyakorlatias yankee asztalos-feltaláló műhelyében látott napvilágot. Az ágy valóban csúcspontját jelenti minden elképzelhető kényelemnek. Fejfelőli támlája olyan, mint egy gépkocsis műszerdeszkája, annyi mindenféle gép és eszköz van beépítve. Találni rajta egyebek között rádiókészüléket, mely a világ minden állomását veszi és este tizenképercenként önműködően altatódalt zeng, hogy a tulajdonos könnyebben álomba ringathassa magát. Ha netán mégse nyomná el a buzgóság, csak egy gombot kell megcsavarnia s egy másik villamos készülék lép működésbe, a »hypnotone«; egyenletes andalító zümmögése (legalább is a feltaláló szerint) feltétlenül elaltatja. Ha melege van, hátranyul, feje fölé s egy gombnyomásra bugni kezd a szellőzőkerék; hűvös időben egy másik gombnyomásra becsukódik az ablak. Aki elalvás előtt olvasni akar, kinyitja a támlában lévő könyvszekrényt s kivethet valami izgalmas detektívregényt. Ha közben talán eszébe jut, hogy egy sürgős dolgot nem intézte el, nem kell, hogy bosszankodjék, mert egy mozdulat, a támla másik sarkából kifordul a telefonkészülék s a fekvő kényelmesen tárcsázhat. Ha csendetnek a kapun, nem kell ruhát magára kapkodva lesietnie, hanem egyszerűen átkapcsol a kapu-hangszóróra és az ágyból megkérdezi a jövevényt, mi járhatban van. Reggel persze önműködő ébresztőcsengő szólal meg és zörög, amíg csak fel nem kel az ágyból. Ha netán később elálmósodván, újra vissza akarna feküdni, az ágy nem enged, az ébresztő újból fül-siketítően lármáznai kezd.

— **Akinek étvágya megcsappant és bélműködése renyhe,** annak a természetes »**Ferenc József**« keserűviz csakhamar rendbe hozza az emésztését és szabályozza a székletét. Reg. S. br. 15485-35.

— **Dohányt csempészett két francia tengerész.** Toulonban a hatóságok különös és bonyolult csempészési ügyben indítottak nyomozást. A »La Galissonniere« francia cirkáló két tisztjét azzal vádolják, hogy a hadihajó egyik vízirepülőgépén Algirből és Korzikából származó dohányárut csempészték francia területre. A repülőgépből a csomagot egy mezőre dobták le, ahonnan a két tiszt egyik barátja — egy touloni orvos — vitte el a dohányt. Az orvosnál tartott házkutatás során nagymennyiségű dohányt találtak. Az ügyészség a különös csempészési ügyben megindította a nyomozást.

— **Füldöruhák gyapju és gummi-ből előrehaladott szezon végett olcsón kiárusítottak: Fischer J. és Fia cégnél, Noviszádon.**

— **Ártatlanul vádolták zsebmetszővel.** A petrovgrádi törvényszék büntető hármas tanácsa szerdán délelőtt tárgyalta Oszlonszki Jován petrovgrádi napszamos lopási bűnperét, aki a vádirat szerint ez év április 18-án a petrovgrádi piacon klopota Antics Danica kosarából annak pénztárcáját, amelyben 30 dinár volt. Oszlonszki büntetett előéletű, a petrovgrádi törvényszéken régebben zsebmetszőként két év, a novibecseji járásbírósnál loptásért hathavi fegyházbüntetésre ítélték. A tárgyaláson a vádlott tagadta a terhére rótt bűneselekményt. Elmondotta, hogy a kérdéses napon jött Petrovgrádra Novi-Becseiről, ahol büntetését töltötte ki. A piacon állt, amikor Antics Deszanka megragadta és így kiáltott rá: Te loptad el a pénzem. Hiába tiltakozott a gyanúsítás ellen, az asszony rendőrt hívott, aki letartóztatta és bár megmozgása alkalmával csak két dinárt találtak nála, vizsálati fogásába helyezték. A bíróság kihallgatta a károsult asszonyt, aki nem merte hátrózkodni állítani, hogy Oszlonszki lopta el a pénzt. Kijelentette, hogy amikor pénztárcáját eltűnt, Oszlonszki a közelében tartózkodott és miután gyanus kinézése van, őt vádolta meg a lopással. A bíróság dr. Borsodi Lajos ügyvéd vádbeszéde után felmentette Oszlonszkit a vád alól.

**A Noviszádi Városi Jódfürdő**

Thermál osztálya július 30-tól naponta 6-19 óráig lesz nyitva, vasárnap pedig 6-12:30 óráig

— **Hamis huszadínárokat találtak Botoson.** A közeli Botos községben Kolarov Maksza gazdálkodó két éves kislánya az uccán játszva két huszadínarost talált. A pénzt átadta apjának, aki másnap adót fizetni ment a községházára és megával vitte a talált pénzt is, amelyről a községházán megállapították, hogy kitűnően sikerült hamisítvány. A csendőrség megindította a nyomozást, mert az a gyanu, hogy a pénzt Botoson hamisították és a hamisítók szándékosan vesztették el, hogy meg tudják, forgalomba lehet-e hozni vagy ser.

— **kétnapos tűzoltóünnepség Topolán.** A topolai önkéntes tűzoltótestület és a járási tűzoltóság, augusztus 6-án és 7-én Topolán tűzoltóünnepséget rendez abból az alkalomból, hogy az országos tűzoltószövetség számos topolai és járási tűzoltót kitüntetett. — **Augusztus 6-án este fáklós környezet a községben,** majd szabadteri mozielőadás a tűzoltóotthon udvarán. Másnap, vasárnap reggel zenés ébresztő, térzene, finnepi istentisztelet, diszközgyűlés, a lak-tanya udvarán társas ebéd, utána népmulatság és megismétlik a szabadteri mozielőadást. A **Valevszka grófnő** című Greta Garbo filmet mutatják be. Az ünnepély iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

**Műkedvelés**

— **A »Fruska« Sztáribecsen.** A sztáribecsei Alsóvárosi Katolikus Kör kitűnő műkedvelő gárdája június 17-én nagy sikerrel adta elő Barry Konner Fruska című 3 felvonásos vígjátékát. A kitűnő színdarabot július 31-én este az egyesületi otthon kerthelyiségében közkívánatra megismétlik. A színdarab egyes szerepeit a következők alakítják: Nagy Irenke, Bauer Boriska, Nagy Elvira, Brankovics Lajos, Mészáros József, Gráf Nándor, Tapolcsányi Bözsike, Hangya Antal. — **Rendező Mészáros Armand** segédlelkész.

— **Iparosnapot és szabadteri előadást rendeznek Topolán.** A topolai ipartestület a multévi iparkiallítás nagy sikerén feibuzdulva elhatározta, hogy ezen túl minden évben iparosnapot és vele együtt iparkiallítást rendez. Az idei iparosnapot és kiállítást augusztus 14-én és 15-én tartják meg. Az iparosnap és kiállítás előkészítésére bizottságot választottak. Az iparosnap alkalmával a Zichy-kertben szabadteri előadást rendeznek és színrhozzák az »Erik« buzakalász című kitűnő énekes vígjátékokat. A darabban a legjobb topolai műkedvelők lépnek fel. A próbák már folynak.

— **Falfényképek.** Az Egyesült Alakokban már több mint egy évtizede hivatos a fényképezőtechnika és művészet egy új ága: a falfénykép. Európában csak most kezd eljutni. A fényképezőanyagok és a nagyítási technika fejlődése lehetővé tette a fényképek szinte korlátlan nagyítását. Egész falfelületeket elborító fényképmásolatokat lehet készíteni tájokról, virágokról, emberi alakokról, jelenetekről; ezeket azután hatalmas papírosíveken a falra ragasztják. Alkalmos felületi kezeléssel és színezéssel bámulatos hatást kelthet az ilyen »photomural«, ha például tájfényképek borítják a falat, a helyiség kitágul, falai szertefoszlanak és a szoba lakója a szabad messzeségek varázsát éri. Virág- vagy kert fényképek még zord télen is a tavaszi virágokert, vagy az üvegház hangulatát tartják ében a lakásban, mert a padlótól a mennyezeti terjedő fénykép felettébb testszerű és szemléletes. Természetesen nemcsak lakószobát, hanem bármilyen más helyiséget, boltot, kiállítási vagy egyéb célt szolgáló termeket is fel lehet ilyen módon díszíteni, de fontos, hogy szakértő kéz végezze a munkát és azt izléssel végezzék. A falfénykép a régi falfreskó művészeti utódja, de más művészeti síkon mozog és mások is lehetőségei.

— **Az asztag tetejéről a földre zuhant és agryázkódást szenvedett egy munkás.** Kedden délután sulyos kimeneteli szerencsétlenség történt Polyakovic Beno Felsőverusics 665 szám alatti tanyáján. A cséplésnél az egyik munkás, Horvátovic Béla 23 éves fiatalember, aki az asztagról adogatta a kévéket a cséplőgéprre, munkaközben megcsúszott és lezuhant a földre. Horvátovic oly szerencsétlenül esett le fejével a földre, hogy agryázkódást szenvedett és eszméletlenül állapotban szállították a kórházba. Állapota válságos. A hatóságok megindították a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— **Betegszabadságra megy a szubotocai városelnök.** Ivkovic-Ivandekics Iván városelnök hatheti betegszabadságra megy július 29-én. A városelnök szeptember 7-ig marad távol és ez idő alatt dr. Kengyelac Milivoj helyettes városelnök, annak távollétében Brankován Iván, a Szerb Bank igazgatója fogja helyettesíteni a városelnököt.

# Csak néhány ár BURGHARDT nagy szezonzáró vásárából:

Női fürdőruhák, divatos minták	eddig Din. 82.- most Din. 56.-	Férfi ingek, selyemtrikó, rövid ujjal	eddig Din. 39.- most Din. 30.-
Női fürdőruhák, divatos Benger	eddig Din. 107.- most Din. 78.-	Férfi ingek, selyemtrikó, rövid ujjal	eddig Din. 62.- most Din. 48.-
Női fürdőruhák, divatos Benger	eddig Din. 144.- most Din. 106.-	Férfi ingek, selyemtrikó, rövid ujjal	eddig Din. 74.- most Din. 58.-
Férfi fürdőnadrágok, Ia minőség	eddig Din. 42.- most Din. 33.-	Férfi ingek, selyemtrikó, hosszú ujjal	eddig Din. 59.- most Din. 42.-
Férfi fürdőnadrágok, Ia Benger	eddig Din. 44.- most Din. 34.-	Férfi ingek, selyemtrikó, hosszú ujjal	eddig Din. 135.- most Din. 88.-
Férfi fürdőnadrágok, Ia Benger	eddig Din. 76.- most Din. 58.-	Férfi ingek, panama és zefir, rövid uj.	eddig Din. 29.- most Din. 22.-
továbbá fürdősapkák, fürdőcipők, gyermekfürdődresszek.		Férfi ingek, panama és zefir, rövid uj.	eddig Din. 66.- most Din. 49.-
Női bluzok	eddig Din. 45.- most Din. 32.-	Férfi ingek, zefir, puflin, hosszú ujjal	eddig Din. 90.- most Din. 70.-
Női bluzok, Ia minőség	eddig Din. 70.- most Din. 50.-	Férfi ingek, sport, puflin, hosszú ujjal	eddig Din. 78.- most Din. 56.-
Női bluzok, Ia Benger minőség	eddig Din. 72.- most Din. 58.-	Férfi ingek, sport, 2 galléros	eddig Din. 108.- most Din. 78.-
Női bluzok, Ia King minőség	eddig Din. 82.- most Din. 74.-	Férfi hálóingek	eddig Din. 60.- most Din. 48.-
Női selyem alsónadrág	eddig Din. 20.- most Din. 15.-	Férfi hálóingek	eddig Din. 115.- most Din. 68.-
Kombinék	eddig Din. 25.- most Din. 19.-	stb. — Gyermek pólóingek 5 dinártól kezdve 12 dinárig nagyság szerint.	
Kombinék	eddig Din. 34.- most Din. 27.-	Gyermek pólóingek mélyen leszállított árákkal minőség és nagyság szerint. — Gyermekruhácskák, (spielhoserlik), női divatövek, gallérok.	
Kombinék	eddig Din. 52.- most Din. 35.-		
Ingbugyi	eddig Din. 74.- most Din. 42.-		

**Kötött árúk és még sok egyéb**

**Julius 25-től augusztus 3-ig tart a nagy vásár**

**Jöjjön, használja ki ezt az alkalmat!**

**BURGHARDT, Noviszád, Kralja Petra I. ulica 26**



(130)

— Tudom, hogy jó fiu vagy Fred — felelte a lord és hálásan szorítá meg kezét — amit te ezzel az utazással értem tettél Fred, azt sohasem fogom elfelejteni!

— Ha visszatérünk Londonba — felelé Fred — ismét folytatni fogom hivatalomat, mintha nem is lett volna szabadságom!

— Nem hinném, hogy oly gyorsan visszatérnék Londonba — vélekedett lord Wardmoore — de talán jó lesz, ha lemész egy kicsit az urakhoz, akik segítettek nektek a megmentésemnél.

Fred megértette a célzást. Észrevette, hogy a két lord egyedül akar maradni, tehát azonnal el is távozott.

— Jó fiu ez a Fred — szólta lord Wardmoore, amidőn már biztosak voltak benne, hogy Fred nincs a közelben.

— Végtelenül jó fiu — felelé lord Denver — láttad volna csak, hogy milyen hévvel ragadta meg az alkalmat, hogy az utazásra velem jöhessen Oroszországba!

— Ha mindent kétségbe vontam, úgy tőle elvártam ezt — felelé lord Wardmoore.

— És tőlem természetesen nem — kérde tréfálkozva lord Den-

ver — valld be csak nyíltan, hogy rólam egészen elfeledkeztél?

— Vannak dolgok, személyek, események, Cecil, amelyeket sohasem lehet elfelejteni — felelé lord Wardmoore komolyan — ezekhez tartozik a jó barát, akít különös módon kell elveszíteni, ami egy más valaki elvesztésével is jár.

Lord Denver nagyot sóhajtott. — Te talán haragszol reám, folytatta lord Wardmoore felemelkedve fekhelyéről — de tisztában kell lennünk előbb, hogy barátságunknak tiszta szívből örvendhessünk!

— Meg kell lenni ennek — kérde lord Denver.

— Igen Denver!

— Nos jó, én rendelkezésemre állok — sóhajta lord Denver. — Kérdezz és én mindenre nyíltan felelni fogok!

— Ugy látszik te boldogtalan vagy?

— Irazad van — felelé Denver — nagyon boldogtalan vagyok.

— Ugyan?

— Igen, sőt sok egy emberi szívnek — folytatá lord Denver, — de azért férfi vagyok!

— Tehát már nem élsz feleséggel, lady Arabellával — kérde lord Wardmoore.

— Nem!  
— Hanem?  
— Ó már halott!  
— Halott — ismétlé lord Wardmoore.

— Igen!  
— Tehát vége a nagy szépségnek! De mond csak Denver, egyedül ő miatta vagy oly boldogtalan?

— Nem — felelé Denver — mert ő gyalázatosan megcsalt engem.

— Oh borzasztó — kiáltá lord Wardmoore —, de mond csak Denver el részletesebben, miképp történt mindez?

— Bombayban történt — kezdé lord Denver — de hídd el barátem, hogy szégyellem elmondani neked.

— Sohse szégyeld magad!

— Hát ha kivanod, legyen.

— Bombayban történt, hogy egy szép napon feleségemet egyik szolgám karjai közt találtam! De hogy röviden elmondjam neked a dolgot, nem sokat gondolkodtam, szolgálmat korbáccsal vertem ki a házból, feleségemet, Arabellát pedig oly szavakkal üztem el a háztól, amelyeket sohasem fogok elfelejteni. Három nappal később halva találták őt az erdőben. Egy mérges kígyó végzett vele!

— Emberi végzet — felelé szomorúan lord Wardmoore — én mindig azt hittem, hogy engem csalt meg és ime most látom, hogy te vagy ezerszeresen megcsalva, szegény barátom!

— Barátodnak nevezel — ismétlé Arabella férje —, akinek oka lett volna bennem az ellenséget

látni! Becsületesemre esküszöm neked Wardmoore, hogy mindig a legőszintébb baráti érzelmekkel viseltem irántad. Ifju voltam és ostoba, amidőn tőled Arabellát elhódítottam! De az ő szépsége elkápráztatott, amidőn elraboltam tőled őt! De elnyertem e tettemért méltó büntetésemet! Most tehát, ha akarsz, te is megbocsáthatsz e meggondolatlan cselekedetemért! Sok jót tettél Wardmoore életemben, tetézd be tehát azzal, hogy felém nyújtsd baráti jobboldat!

Lord Wardmoore átkarolta barátja nyakát.

— Már megbocsájtottam neked Cecil — mondta nevetve — hisz te magad büntetted meg legjobban magadat! Ami pedig őszinte barátságodat illeti annak legfényesebb bizonyítékát szolgáltatottad! Hiszen olyan veszélyes vállalkozásba bocsájtkoztál miattam, amiről neked fogalmad sem lehet!

— Hogy érted ezt?

— Ismered te Oroszországot?

— Azt hiszem, ismerem!

— Tudod te azt, hogy Oroszország az igaztalanok hazája? Egész Oroszország kémeikkel van tele, akik mindenféle lehetetlen dolgokkal törekszenek arra, hogy céljukat elérjék és kényelmes állásokba juthassanak! Oh Cecil, te nem is sejtéd, hogy itt minő veszély fenyeget bárkit is?

— No mondd hát el akkor — érdeklődött lord Denver.

Egy rövid félóra alatt lord Wardmoore elmesélte barátjának mindazt, amit átért.

## KÖZGAZDASÁG

## Megszűnt a dohánycsempészet a Vajdaságban

*Az állam az olcsó II-osztályú dohány kibocsátásával teljesen letörte a dohánycsempészt*

Ismeretesek azok a harcok, melyeket az állami monopoligazgatóság folytat évek óta a dohánycsempészek ellen. A harc az idő múlásával egyre jobban kiéleződött, a csempészekre évről-évre nagyobb és nagyobb összegű pénzbírságokat és börtönbüntetést róttak ki, de ez mit sem használt, mivel a termelők, akiknek olcsó pénzért kellett a terményeiket beszállítani, elősegítették a csempészetet. A pénzügyőrök és a csempészek a legraffináltabb taktikai harcot folytatták egymás ellen. A termelők a terményeik beérése után az előírt mennyiséget kimérték, míg a többit oly ügyesen elrejtették, hogy a későbbben megjelent pénzügyőrök még a falakat is áttapogatták, az egész udvart felásták, mégsem akadtak a nyomára. A termelő azután az elrejtett dohányt a csempészeknek szépen elkülöztte. A pénzügyőrök ekkor a termelő háza körüli utakon elbujva lesték a csempészeket, akik előbb-utóbb meg is érkeztek. A pénzügyőrök előre örültek a fogásnak, hogy most a csempészeket is, meg a termelőt is fülöncsipik. Egyszer csak jön egy előttük jólismert csempész a hátán félig megtömött zsákkal. Mikor a pénzügyőrök rejtekhelye elé ért, onnan kiugrottak a pénz-

győrök és rákiáltottak, hogy — sztoj! A csempész megijedt, a zsákkal a hátán futásnak eredt. A fináncok utána. Midőn jó messzire értek, a csempész a fáradságtól kimerülten összeesik, mire a pénzügyőrök diadalmas arccal oda mennek, a csempész pedig a fáradságtól lihegve mondja, hogy nem dohányt visz, hanem egy kukoricát a malacainak. A pénzügyőrök hiéna módra rántják el tőle a zsákot, melynek tartalma gyanus. Azonnal kiöntik és csodácsolódja, tényleg kukorica. Bosszusan bogáznak egy darabig, majd az előttük ismerős csempésztől megkérdezik, hogy miért szaladt el, miért vezette őket félre. A csempész pedig ártatlan arccal azt válaszolja nekik, hogy akkorát rákiáltottak, hogy megijedt.

A valóság pedig az, hogy a többi csempésznek szabaddá tette az utat.

Ilyen és más hasonló számtalan eset ismétlődött meg nap-nap után. A megrögzött csempészeket tettenérésük alkalmával 12-18 hónapi elzárásra ítélték, de mindez semmit sem használt, mert a dohánycsempészet szépen virágzott. Hiszen a köznép is őket segítette, mert így olcsó dohányhoz jutottak és mert közülük valók voltak. Ha a pénzügyőrök

megjelentek egy uccában razziázni, akkor egy pillanat múlva már az utca legutolsó házában is tudták, mivel udvarról-udvarra továbbították a hírt.

Ilyenmódon a monopoligazgatóság hiába tűzött ki nagyobb-nagyobb összegeket a feljelentőknek, a pénzügyőrök munkája a legtöbbször meddő maradt. A monopoligazgatóság végre, hogy a csempészeket teljesen letörje II. osztályú pipadohányt bocsájtott ki fél árban. Ez kellett a szegény népnek. Olcsó dohány. Mivel kaptak, akkor már ők sem voltak hajlandók tovább kockáztatni, hogy egy pénzügyőr kizsebelje őket, hanem megvették inkább az olcsó II. osztályú dohányt és azt szívják. Így lassan-lassan a csempészek önként beszüntették működésüket. Az állam az olcsó dohánnyal győzedelmeskedett a csempészek felett.

Eddig csak pipadohányt bocsájtottak ki másodosztályú. A cigarettás emberek is ebből csavarnak cigarettát, ami a dohány nagyvága miatt nem mindig sikerül a legjobban, ezért ajánlatos volna, ha a monopoligazgatóság minél előbb gondoskodna II. osztályú cigarettá dohánnyalról is. Hiszen a pipadohány kelendősége elég jól megmutatja az eredményt. Itt nem arról van szó, hogy az emberek akarnak-e drágább cigarettát szivni vagy sem, hanem az anyagi helyzetük miatt ma még a legolcsóbb cigarettát sem tudják megfizetni.

Tóth Bagi Géza

## Asztalosiparosok szövetsége alakult Noviszádon

A noviszádi iparkamarában vasárnap számos dunabánsági butorgyáros és asztalosmester értekezletet tartott, amelyen megalakították az asztalosiparosok szövetségét. Ennek a szövetségnek a célja, hogy a butorgyártás terén lehetőleg egységes eljárást dolgozzanak ki és a szakmát illető minden téren segítse tagjait.

A szövetség tisztikara a következők: Elnök Karbiner Tibor, alelnök Benze Attila (Petrovgrad), ügyvezető titkár Filipán Jakab, a választmány tagjai: Szaratlic Milán, Sipos Károly, Szabados László, Zala Emil és Tulencsics Ráda.

»»»□«««

□ **Árvédelmi társulatok fuziója** Bácsán. Az illetékes minisztérium elrendelte a Sztáribecsen székelő Bácsa-bánati és a Sztáribecse—Vranjevo—petrovoszelói árvédelmi társulatok fuzióját. Az egyesítő közgyűlést vasárnap délelőtt tartották meg dr. Balassa Fál ügyvéd elnöke alatt. A közgyűlésen elfogadták az új alapszabályokat. A közgyűlésen megjelent Pelch Iván mérnök, miniszteri biztos is. A fuzió révén a társulat egyike lett a Vojvodina legnagyobb árvédelmi társulatának. Az indokolás szerint az egyesítést a kiadási költségek redukálása miatt határozták meg, tekintve, hogy mindkét társulat hasonló feladattal működött.

## Fizessen elő a Reggeli Újságra

— És amikor egy szegény számojed leány jóvoltából kiszabadultam — fejezte be lord Wardmoore elbeszélését, akkor ment csak sorom igazán rosszul, mert bár enni és innivalóm volt elegendő, sőt lovam is volt, de nem ismertem az országot. Egy faluhoz érve, ruhát cseréltem. Egyenruhát polgári ruhával cseréltem fel és úgy folytattam utamat. — Csakhamar azonban észrevettem, hogy olyan vidékre kerültem, ahol szívesen vadásznak szökényekre. Nem egyszer már-már üldözöm kezei közé kerültem és csak nagy nehezen sikerült szabadulnom. Végre azután lovamat is el kellett adnom és így azután gyalog folytattam éjszakánként utamat. Hatvanhét nap telt el így a legnagyobb kínok és szenvedések között és ha ti meg nem találtok, most már biztosan a holtak birodalmában vagyok!

— Szegény barátom — szólt lord Denver — de mondd csak, hogy érzed most magad?

— Most annyira jól — felelé lord Wardmoore, hogy arra kérnélek, hogy megengedd, hogy szolgál megborotváljon! Legalább a külsőmet hozhassam rendbe egyelőre!

— Azonnal itt lesz Matki, aki megborotvál — szólt lord Denver és elhagyta a szobát.

Matki csakhamar megjelent és röviden végzett a lord szakállával. És amidőn a lord száraz ruhát kérve, magára vette azt, ismét egy nemes ember állott előttük.

— Most teljesen jól érzem magamat Fred — szólt lord Ward-

moore a fiatal tengerészhez, aki a szobába jött és végignézte a lord öltözködését — ismét erőnek és férfinek érzem magamat!

— Mylord felejtse el a multat — szólt Fred — és jövőben minden másképp legyen!

— Fiam, elfelejtetted, hogy még orosz földön vagyunk?

— Mylord — felelé Fred — két barátja van Ön mellett, aki meg fogja védeni önt! No és van még egy barátunk, aki itt az országgyűléssel határon nagy hasznunkra lehet! Az a nyulánk, fekete hajjú férfi az, aki velünk az erdőben volt.

— Ugy lászik lengyel ember — szólt a lord, mialatt a tükrében vizsgálta magát.

— Jarosinszky Lászlónak hívják, a híres fekete lovak az, akitől rettegnek az emberek!

— Mit, egy rabló — kérde a lord — honnan ez ismeretség?

Fred elmondta miképp ismerkedtek meg Jarosinszkyval, sőt nem hallgatta el azt sem, hogy miképp kellett lakolnia hencsegésért.

— Igazad van Fred, ő segítségünkre lehet, ha egyáltalában szükség lesz rá — felelte a lord — mindenestre mindjárt fel fogom keresni őt! Itt van még?

— Lord Denverrel a vendégszobában ül! Azt hiszem, az ön látogatását várja, mert amint meghallotta, hogy Ön öltözködik, itt maradt még.

— Annál jobb ... néhány jó tanácsot akarok tőle kérni — mondta Wardmoore lord, mialatt felöltötte a kabátját — tehát jer, Fred,

kisérj hozzá!

Egy perccel később beléptek a vendégszobába, ahol a társaság tartózkodott.

Wardmoore lord rögtön oda-sietett Jarosinszky Lászlóhoz.

— Önnek is köszönetet kell mondanom, uram — mondá szívélyes hangon — önnek épügy köszönhetem az életemet, mint a barátainknak!

— Oh erről nem is érdemes beszélni — viszonzá a rablóvezér.

— Ön bizonyára szívesen fog néhány felvilágosítást adni, amire kéri fogom — folytatta a lord.

— Foglaljon helyet mylord, itt mellettem és kérdezzen. Készséggel rendelkezésre állok!

— Ön bizonyára jól ismeri Oroszországot?

— Hogyne, hiszen sajnos, orosz alattvaló lettem, amikor a zsarnokok leigázták hazámat!

— Akkor tudni fogja, hogy mennyi ideig tart az ut lóháton az Ural hegységig?

Jarosinszky gondolkodott. Mialatt ő számított, hogy hány napig kell lovagolni, Denver lord fordult a feltalált barátjához:

— Miért akarod ezt tudni, Rudjard?

— Mert... mert... — a lord huzódózott, majd gyors elhatározással így folytatta:

— Mert még a legközelebbi napokban utra akarok kelni, vissza Szibériába!

Denver lord és Fred kérdő és csodálkozó pillantást váltottak. Egy pillanatra azt hitték, hogy a

sok szenvedés és nélkülözés megzavarta barátjuk elméjét.

De Wardmoore lord rögtön meggyőződte őket arról, hogy tudja, hogy mit beszél.

— Már említettem volt, hogy Szibériában emberekkel találkoztam, kiket megszerettem. Nem csak azért, mert bajtársaim voltak a szenvedésekben és szívélyes barátsággal voltak irányomban, hanem mivel megtudtam, hogy ők is épügy, mint én az orosz önkény áldozatai.

Három ember volt az, akik társaim voltak a szökésben s azóta már bizonyára újra visszakerültek a pribékek hatalmába. Csak én voltam oly szerencsés, hogy megmenekülhettem. Amikor elhagytam őket, megígértem nekik, hogy segítséget viszek, mert azért távoztam is el tőlük.

Soha, de soha nem hagyna nyugton a lelkiismeretem, ha elhagynám e szerencsétleneket. És ha ti nem is követtek engem, hogy sikerrel járjon az utam, magam fogok menni!

— Mylord, ne hidd, hogy rossz emberek vagyunk, amikor lebeszélünk téged erről a merész elhatározásodról — mondá Denver lord — de gondold meg, hogy csak az imént szabadultál meg a legborzasztóbb szenvedés és nélkülözéstől és hogy csak két órája vagy barátaid körében. Ismét fel fognak ismerni és valami ügygyel elfognak! Egy szóval óvakodj az oroszról!

(Folytatjuk.)



## A torinói Juventus Budapesten

— Mi lesz vasárnap? —

A Középeurópa Kupa középdöntőjében vasárnap kerül sor a két revánsmérkőzésre, amelyeknek színhelye Budapest és Prága.

A párizsi világbajnokság után, amelyet Olaszország nyert meg Magyarországgal szemben, általános volt a vélemény, hogy az olasz csapatok az idei KK-ban is előkelő szerepet fognak játszani s így is történt. A középdöntő négy résztvevője közül kettő olasz s így páron megvan annak a lehetősége is, hogy a döntőt a két olasz csapat egymásközt intézi el. Csak hogy egyik olasz csapat sem szerzett vasárnap olyan nagy előnyt, amely elég volna a revánsmérkőzésre. A Juventus egy gól előnnyel megy Budapestre, a Genova pedig 2 góllal Prágába, ami idegen pályán egyforma képességű csapatok közt rendszerint kevés. Eppen ezért, ha csak nagyobb meglepetés nem születik, a KK idei döntőjébe a Ferencváros és a Szlovákia, Magyarország és Csehszlovákia két kedvenc csapata kerül.

A Ferencváros—Juventus mérkőzést vasárnap játsszák le Budapesten az FTC, MTK vagy Beszterce-pályák valamelyikén, ami

csak a hét végén dől el; a Szlovákia—Genova mérkőzés is valószínűleg vasárnap kerül lejátszásra, de nincs kizárva, hogy hétfőre halasztják, mert Prágában hétfőn több néző van, mint szombaton vagy vasárnap.

Noviszád vasárnapi műsora, amikor ezeket a sorokat írjuk, még bizonytalan. Valószínű, hogy vasárnap játsszák le az Északi-serlegetorna keretében múlt vasárnapról elhalasztott Noviszád—Petrovgrad városközi mérkőzést. Végleges döntés ebben az ügyben az igazgatótanács legközelebbi ülésén lesz.

A másodosztályú selejtezőben eljutottak az utolsó mérkőzésig, amely vasárnap lesz Csurugon a Hajduk és a noviszádi Isztra között. A noviszádi bajnok 4 góllal indul Csurugra s így bizonyosnak látszik, hogy jövőre bekerül az első osztályba még akkor is, ha a Hajduktól 2—3 gólos vereséget szenvedne.

A barátságos mérkőzések közül eddig a NAK novivrbázi és a Bezdáni SE odzsaci vendégszereplését ködtötték le, de ez a műsor a hét végéig bizonyára kibővül még.

## Suomi, ahol a miniszterelnök kíséri az atléták expedícióját

Finnország valóban nagy kockázatot vesz magára, amikor a XII. olimpiai játékok rendezését vállalja. A csunya játék, amely a XII. olimpia körül folyt, a gyanús halogatás, mind hozzájárult ahhoz, hogy Finnország lekészen az olimpiai előkészületekkel.

Természetes, hogy Finnország csak a kötelező számokat rendezheti meg és minden felesleges sallangot mellőzni fog. Erre szorítják a körülmények, de megvan a tendencia egyenként is a finn sportvezérekben: visszavezetni az olimpiát az egyszerű keretek közé, az antik tradíciók irányába.

Kekkonen finn belügyminiszter, aki a Finn Sportszövetség elnöke is, az új helyzetéről a következőket mondotta:

— Tény az, — mondotta a belügyminiszter —, hogy

Helsinki nem tud olyan hatalmas kereteket adni az Olimpiának, mint Berlin, de sportszerűség és szakszerűség dolgában nem lesz semmi kívánni való.

Finnország szegény ország, de meghoz minden áldozatot, hogy szolgálhasson az olimpiai eszmének. A nagy stadion már készen van, a többi szükséges esernök és pálya is rendelkezésre fog állni.

Két teljes évünk van még az Olimpiáig, addig bőven lesz időnk el- készülni.

A finn sporttársadalom egyhangulag azt kívánja, hogy érvényesüljön a berlini határozat és Japán lemondása után hivatalosan is megbízzák Finnországot az Olimpiá megrendezésével. A finn kormány teljes mértékben ma-

gáévá teszi ezt a felfogást és támogatja a sporttársadalom olimpiai mozgalmát.

### KEKKONEN AZ ATLÉTÁK ÉLÉN

A finn belügyminiszter, Urho Kaleva Kekkonen ma is a finn atlétika élén áll, sőt ugyanazzal a minden részletre kiterjedő gondoskodással intézi ügyeit, mint eddig. Így a finn-észti válogatott mérkőzésre ő maga vezette az atléták expedícióját Tallinba. Az észti sajtó kiemelte, hogy a miniszter sportlátogatásra érkezett Tallinba és megemlítette, hogy Kekkonen, aki az előző kormányban igazságügyminiszter volt és jelenleg mindössze 37 éves, 1934-ben megnyerte Finnország magasugró bajnokságát 185 centiméteres eredménnyel.

A miniszter nyilatkozatában többek között a következőket mondotta:

— A sportélet fejlesztése, az ifjúság sportbeli nevelése nagyon szívén fekszik a kormánynak. Nincsenek is gondjaink az utánpótlást illetően: erős és egészséges utánpótlásról gondoskodunk!

Ebben az évben másfél millió finn márkát költött az állam sportra, amelyből 800.000 márkát a polgári »Központi Sportszövetség« kapott, a többi pedig a munkásszervezeteknek jutott. Az atlétikai szövetség egyedül 140.000 finn márkát kapott.

— Nem forog fenn Finnországban az a veszedelem, hogy a csusteljesítményeket favorizálják, a tömegek el-

lenben távolmaradnak a sporttól? — kérdezte az észti hírlapíró.

Kekkonen energikusan cáfolt: — Eppen

a széles néptömegek sportbeli teljesítményeire helyezünk súlyt, mert ebből a tömegekből az élversenyzők maguktól kibontakoznak.

Természetes viszont, hogy az ugynevezett csusteljesítmények is elősegítik a sportnak a tömegekbe való mélyebb behatolását!

### Szélcsend a Bindea- ügyben

A Ferencváros ellen megindított eljárás, mint ismeretes, egyelőre azzal végződött, hogy az MLSz letiltotta szeptember 15-ig az FTC-pályát. Ezt a tiltást csak akkor hatálytalanítják szeptember 15-e előtt, ha a Ferencváros kinyomozza a bűnöst, aki a temesvári Bindeát az öltöző folyosóján bántalmazta.

Ugy látszik, a tettes személyét rövidesen megállapítják majd, a legújabb hírek szerint Putnoki Jenő, az FTC háznagya, a kritikus időben éppen az öltöző folyosóján tartózkodott s így mindent látott. Csak hogy Putnoki Jenő most szabadságon van, ismeretlen helyen tartózkodik s így kihallgatására csak néhány nap múlva kerülhet sor.

Eszerint tehát a vasárnapi Ferencváros—Juventus mérkőzést aligha lehet megrendezni a Ferencváros otthonában, az Üllői-úti pályán.

Jellemző a Ferencváros népszerűségére, hogy eddig mintegy 40 egyén jelentkezett az MLSz-nél azzal, hogy ő a tettes. Az MLSz persze nem fogadja el ezeket a komolytalan önbeismeréseket, amelyekkel az illetők a Ferencvárost akkora »kihuzni a vízből«.

Egyébként a Ferencváros is feljelentette Bindeát, a Ripensia játékosát, aki a budapesti mérkőzésen »minősíthetetlen taglejtéseivel kihívó módon a botrány tulajdonképeni előidézője volt«.

### Válogatott naptár 1938 39-re

A FIFA-nál eddig a következő leköltött nemzetközi mérkőzéseket jelentették be:

Augusztus 7: Svédország—Csehszlovákia Stockholmban, augusztus 28: Észtország—Finnország Revalban.

Szeptember 4: Norvégia—Svédország Oslóban, szept. 6: Jugoszlávia—Románia Beogradban, szept. 11: Írország—Svájc Dublinban, szept. 18: Németország—Lengyelország Chemnitzben és Csehszlovákia—Magyarország Prágában, szept. 25: Románia—Németország Bukarestben.

Október 2: Svédország—Svájc Stockholmban, okt. 23: Németország—Spanyolország Berlinben, Olaszország—Svájc Bolognában és Norvégia—Lengyelország Oslóban, okt. 26: Anglia—Kontinens Wimbledonban, október 28: Csehszlovákia—Románia Prágában, október 30: Magyarország—Olaszország Budapesten.

November 6: Portugália—Svájc Lisszabonban, november 26: Skócia—Magyarország Glasgowban.

December 4: Hollandia—Németország Amszterdamban és Olaszország—Franciaország Milánóban.

1939. január 22: Franciaország—Csehszlovákia Párisban, jan. 29: Belgium—Németország Brüsszelben.

Március 16: Franciaország—Magyarország Párisban, márc. 26: Olaszország—Németország Rómában.

Április 2: Svájc—Magyarország Zürichben, ápr. 23: Franciaország—Németország Párisban, ápr. 30: Belgium—Franciaország Brüsszelben.

Május 7: Hollandia—Svájc Amszterdamban, május 14: Belgium—Svájc Brüsszelben, május 18: Jugoszlávia—Olaszország Beogradban.

Június 4: Lengyelország—Svájc Varsoóban és Dánia—Finnország Koppenhágában.

### Rövid sport hírek

**Puncsec**, a jugoszláv teniszbajnok, Brüsszelben torokgyulladását kapott s így nem biztos még, hogy játszhat-e Berlinben a németek ellen. Ha holnapig fel nem gyógyul, a fiatal Mitics játszik helyette, ami természetesen nagyban csökkentené a jugoszláv csapat győzelmi kilátásait.

A Tour de France tizenhatodik szakaszán, Aix-les-Bains és Besancon között a belga Kint győzött. Az összesített versenyben továbbra is az olasz Bartali vezet.

Müller és Dudás, a Hungária két kitűnő játékosa, két évig várakozási állományba került. Ez azt jelenti, hogy a Hungária bejegyzése nélkül más egyesületbe nem léphetnek. T. i. mind a két játékos el akar menni a kékfehérektől.

A Ferencvárost Torinóból hazatérőben, a magyar határtól Budapestig, minden állomáson nagy lelkesedéssel ünnepelték.

Az olasz atlétikai bajnokság legjobb eredményét Romeo érte el. A rudugrásban 403 centiméterrel győzött, ami új olasz rekord.

A magyar uszók a németek ellen részben azért szerepeltek gyengén, mert még nem szokták meg a pisztolylövészel való indítást. Eppen ezért a MUSz kedden próbaversenyt rendezett, amelyen csak az új indítást gyakorolták.

A Japán Olimpiai Bizottság előkényen felajánlotta a finneknek az 1940. évi olimpia előkészületi anyagát, hogy a finneknek ne kelljen mindent előlőről kezdeniük. Itt említjük meg, hogy a Nemzetközi Olimpiai Bizottság kedden Lausanne-ben ülést tartott, amelyen végérvényesen megbízta Finnországot a legközelebbi olimpia megrendezésével.

A brünni női futbalcsapat, amely vasárnap Zagrebban vendégszerepelt, most vasárnap Banjalukában játszik.

Edzőt szerződött a csantavíri CSAK. Csantavírről jelentik: A csantavíri Atlétikai Klub a futballbarátok nagy öröme a közeljövőben megrendezi őszi szezonnyitó mérkőzését. Hivatalos helyről nyert értesüléseink szerint a klub edzőt szerződött az őszi szezonra, mivel a következő futball-évadban a csapatnak sokkal jobban kell felkészülnie, az eddigi három elsőosztály helyett a jövőben ugyanis csak két elsőosztály lesz.

### Futball-eredmények:

**NOVISZAD:** Szabók—Cipészek 3:0 (1:0). A Szabók leg jobbjai Wolff középfedezet és Vass balszélső voltak, a Cipészek csapatából Pista bácsi és Hacker tűntek ki. A mérkőzést Sovlyanszki közmegelegedésre vezette.

**CRVENKA:** Odzsaci SC—Crvenkai SC 4:4 (4:3), barátságos, játékevezető Kovács.

### KUGLI HIREK

Nagyszabásúnak ígérkezik a novivrbázi Dulcisz serlegmérkőzése. Mint már jelentettük, augusztus 7 és 14-én egyéves jubileuma alkalmából serlegmérkőzést rendez a Dulcisz. A meghívókat már szét is küldte. Amennyiben valamelyik egyesület tévedésből nem kapott volna meghívást, jelentkezék augusztus 2-ig »Dulcisz kugliklub Novivrbas 2« címre. A hatos csapat benevezési díja csapatonként 80 dinár. A kitűzött 8 diszes kivitellő értékes serleget a következők adományozták: 1. A cukorgyár tisztviselői, 2. Szilágyi Gergely, 3. Boros Pál, 4. Pavelka József, 5. Novák József, 6. Lendvay János, 7. Boros István és Járasi Ferenc, 8. Mojzes Jenő. A serleg a novivrbázi iparkiallítás ideje alatt a Greifenstein-szálloda mellett Gerber Keresztély fodrász kirakatában tekinthetők meg.

### Augusztus végén startol a szubotcai alszövetség mindkét első osztálya

**Kisorsolták a mérkőzéseket**

A szubotcai alszövetség intézőbizottsága szerdán kisorsolta a helyi és vidéki első osztály bajnoki mérkőzéseit. A sorsolás a következő:

**A) SZUBOTICA:**

- Augusztus 28: Zronyszki—Sport, Bunyevác—SzMTC.
- Szeptember 4: SzAND—ZsAK, Sport—Bácska.
- Szeptember 11: Sz. M. T. C.—Bácska, ZsAK—Zrinyiszki.
- Szeptember 18: Bácska—Bunyevác, SzAND—SzMTC.
- Szeptember 25: ZsAK—Sport, Zrinyiszki—SzAND.
- Október 2: Bunyevác—SzAND, Sport—SzMTC.
- Október 9: SzMTC—Zrinyiszki, Bácska—ZsAK.
- Október 16: Bácska—SzAND, SzMTC—ZsAK, Bunyevác—Zrinyiszki.
- Október 23: ZsAK—Bunyevác, SzAND—Sport.
- Október 30: Sport—Bunyevác, Zrinyiszki—Bácska.

**B) VIDÉKI I. OSZTÁLY:**

- Augusztus 28: OSC—JSK, SzAK—Gradjanszki, Tri Zvezde—Szombori Sport, Dulcisz—Jugoszlóvn.
- Szeptember 4: Jugoszlóvn—Tri Zvezde, Gradjanszki—OSC, JSK—SzAK.
- Szeptember 11: B) osztály I—JSK, B) osztály II—Dulcisz, Tri Zvezde—Gradjanszki, OSC—Jugoszlóvn, SzAK—Sport.
- Szeptember 18: Dulcisz—SzAK, Jugoszlóvn—I. helyezett, Sport—OSC, Gradjanszki—II. helyezett, JSK—Tri Zvezde.
- Szeptember 25: II—JSK, I—Sport, OSC—Tri Zvezde, Dulcisz—Gradjanszki.
- Október 2: Gradjanszki—Jugoszlóvn, Dulcisz—OSC, Tri Zvezde—I, SzAK—II, Jugoszlóvn—Sport.
- Október 9: Gradjanszki—I, Dulcisz—OSC, Tri Zvezde—I, SzAK—II, Sport—Jugoszlóvn.
- Október 16: JSK—Dulcisz, Sport—Gradjanszki, I—SzAK, II—Tri Zvezde
- Október 23: Tri Zvezde—Dulcisz, Jugoszlóvn—JSK, II—I, OSC—SzAK.
- Október 30: Dulcisz—Sport, I—OSC, II—Jugoszlóvn.
- November 6: I—Dulcisz, JSK—Gradjanszki, Sport—II.

**BÁCSKIPETROVÁC:** Rádnieski Noviszád—Szlóvácski Petrovác 7:2 (4:0). Barátságos.

**TENISZVERSENY SZENTAN**

Az országos klubközi teniszverseny keretében a két szentai teniszkör között vasárnap, július 31-én lesz a verseny a Tenisz Klub pályáján. A verseny délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor kezdődik. A SzAK teniszesei részéről Webel I., Holló I., Palkó és Webel II. — a Tenisz Klub részéről Boros, Szlavnic, Vujics és Harsány indulnak a versenyen.

„PUSATOL” biztos hatás mellett leszoktatja Ont a dohányzástól. Egy üveg ára 20.- din.

**Drogéria „HIGIEA”**

K. Zsivovjovics  
Trg Oslobođenja 2      Telefon 27-03

**Hordók**

használtak és újak  
25—8000 literig kaphatók

**Krix Lajos**

kádarmesternél, Szubotica, V. Mažuranićeva u. 19, Blaskó keresztnél

**Vendéglő „MIR”** főközlzet

Noviszád, Iszgarszki Mej 8. a Danubiusszal szemben

Abonenseket felvesz. Menü ára 10.— dinár. Hétfőn és pénteken halpaprikás és sült hal. Minden időben friss csapacsica és rásznyicsa.

Szives pártfogást kér:

Taács Lajos, üzletvezető

**Tőzsde**

**BEOGRÁDI ÉRTÉKTŐZSDE**

London (egy font) 215.96—213.91. Páris (100 frank) 121.38—119.94. Newyork (100 dollár) 4353.58—4317.26. Genf (100 svejci frank) 1003.52—991.45. Milánó (100 lira) 231.15—228.07. Prága (100 csehkorona) 151.24—150.13. Amszterdam (100 hollandi forint) 2407.75—2393.15. Berlin (100 márka) 1760.41—1746.53. Brüsszel (100 belga frank) 741.26—736.20. Szaloniki (100 drachma) 29.35—28.65. Varsó (100 zloti) 827.23—820.72. London magánkliring 238.80—237.20. Berlin magánkliring 1480.38—1460.38.

— **Allampapírok:** 7%-os beruházási kölcsön —98.50. 7%-os stabilizációs kölcsön —98.50. 7%-os Hipotekarna Bank kötvény —99. 8%-os külföldi kölcsön 98.50—98. 7%-os külföldi kölcsön 93.75—93.50. 4%-os agrárkölcsön —62.75. 2 1/2%-os Ratna Steta 482.50—481.75. 6%-os bégluk 93.50—93.25, kötés 93.25. 6%-os dalmát agrár 92.50—92.25. kötés 92.50. Narodna Banka 7300—7275. Agrarna Banka 235.50—234. kötés 235—234.50.

**SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE**

Uj buza, bácskai, Szombor környéki 148—150, szerémi 148—150, szlavóniai 148—150, felsőbácskai 150—152, bánáti 140—148, felsőbánáti 150—152. Zab, bácskai vasut 120—122.50, szerémi és szlavóniai 120—122.50. Arpa, bácskai 63—64 kgos 130—135. Tengeri, bácskai vasut prompt 118—120. Buzaliszt, nullás gg és g 265—275, kettes 245—255, ötös 225—235, hatos 205—215, hetes 175—185, nyolcas 105—110. Korpa, prompt 100—105. Irányzat: buza lanyha.

**NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE**

Ujbuza, 79—80 kgos 2%-os, bácskai Noviszád és Szombor környéki 150—152, középbácskai 150—152, felsőbácskai 152—154, bácskai tiszai 156—158, tiszai uszály 158—160, bácskai és bánáti, dunai uszály 155—157, bégai uszály 156—158, tiszai csatorna uszályára 156—158, felsőbánáti 152—154, délbánáti 149—151, szerémi és szlavóniai 147—149. Uj arpa 64—65 kgos bácskai és szerémi 130—135, bácskai 67—68 kgos 135—140. Uj zab, bácskai és szerémi 114—116, szlavóniai 115—117. Tengeri, bácskai 120—122, bánáti 116—118, bánáti vrsaci paritásban 120—122, indiai paritásban 119—120. Buzaliszt, ujbuzából bácskai és bánáti állomás nullás gg és g 260—270, kettes 240—250, ötös 220—230, hatos 200—210, hetes 170—180, hét és feles 130—135, nyolcas 110—115. Szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 255—265, kettes 235—245, ötös 215—225, hatos 195—205, hetes 165—175, hét és feles 130—135, nyolcas 110—115. Buzakorpa jutazsákokban bácskai 97.50—100, szerémi és bánáti 95—97.50. Sertészsír 25 kilós kannákban bruttó nettóért 1250—1275. Irányzat: Tengeri kellemesebb, különben változatlan. Forgalom: közepes.

# APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, NAGY BETŰS 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra déltűntán 3 óráig, szombton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli

**HAZASSÁG**

Beográdi kisebb teksztílvállalat tulajdonosa 30 éves, házasság céljából megismerkedne 20—30 éves, hozomány-nyal rendelkező leánnyal. Csak házi-isan nevelt leányok jöhetnek tekintetbe. Fényképpel ellátott ajánlatokat, melyeket visszaküldök »99» jelige alatt a kiadóba kérek. Diszkrécio biztosítva. 4480

**ÁLLÁST KERES**

10.000 dinár kaucióval rendelkező fiatal kereskedő, inkasszáns, raktárnoki vagy ehhez hasonló állást vállalna. Cim a kiadóban. 4538

**ELADÓ**

Jézszekevény keveset használt, helyszüke miatt olcsón eladó. Stepanek asztalosnál. Noviszád, Kralja Alekszandra u. 9. 4487

Teljes pekerendezés jutányos áron eladó. Hornyik Margit, Temerin. 4506

**KIADÓ**

Butorozott szoba lépcsőházi bejárattal és fürdőszoba használatl kiadó. Cim a kiadóban. 4529

Kiadó 3 helyiségből álló épület raktárnak vagy műhelynek. Noviszád, Vodnikova 13. 4525

**KERESLET**

Kislányom mellé 18 éven felüli leányt felveszek, szerbül és németül tudó vidékiek előnyben. Ugyanott kávéslány felvétetik. Szubotica, Pasieseva 3. sz. 338

Keresek csinos fiatal kiszolgálólányt. Jelentkezni: 11—12 óráig Kralja Petra II. 18., a hentesüzletben. 4530

Saját kerékpárral rendelkező fiu (leány) azonnaira felvétetik. Licht-trafik. 4535

Kereskedősegéd állandó alkalmazásra kerestetik, fiatal, aki katonai szolgálatának eleget tett, szerb-magyar-német nyelvtudással. Sajátkezüleg irt ajánlatokat Schmolka hirdetőbe, Noviszád »Budučnost» jeligere. 4536

Munkásnök varrások felvétetnek. Jakob Matija Pašiceva ul. 8. 4539

**BUTORT** készít szépet és olcsót

**Szántó** bútort üzeme

SZUBOTICA, Kumanovska 5.

**DR. FILIPON CREME**

a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ara helyben 12.—, vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuehler, Vrsac. 2474

**Városi Mozi - Subotica**

Csütörtöktől—vasárnapig  
REMARQU háborús regényének amerikai testvérfilmje

**Amikor az ágyúk elhallgattak**

A világhíróru rémségeit megvadult ember tragédiája.

1918-ban hős — 1957-ben gangster  
S. W. VAN DYKE, a világhíró rendező mestere-  
műve — Foszereplők:  
Spencer Tracy, Gladys George, Fr. Tone

Gazdag pótműsor!

**Esti előadások a nyári moziban!**

SULYOK fest, tisztít. Selyem ruhák festése minta szerint. Száraz és vegyi tisztítás. Olcsó árak. — Noviszád, Postanszka 14. 4624

HÖLGYEK! Tartóshullámot, divatfrizurát, hajfestést csináltassanak Sehág szalonban. Uj cim: Hije Ognjanovicsa 16. Tanurdsies-ház mögött. 2934

Ocskavasát, használt gépeket, használt fémeket vesz-elad Jeremić Branimir Ruszka ulica 37, Noviszád.

FERFIFEHERNEMŰT elsörendű ki-dolgozásban készitek kereskedők részére saját anyagomból vagy adott anyagból. »Jugorublje», Noviszád, Szrem-szka 11. 3900

DIÁKOK, kiket a polgári iskolában vagy a gimnázium alsóbb osztályaiban számtanból pótvizsgára utaltak, jelentkezzenek nálam azonnal, hogy a vizsgára biztos sikerrel előkészítek őket, szerény díjazás mellett. Jelentkezés: L. Musickog 39., Noviszád, déiben 12—1 óráig és este 19—20 óráig. 4508

Az arcórt nem preparálni, hanem rendszeresen ápolni kell. Daruvári krém a legjobb arcápoló. Háromsarkos nagy doboz 15 din., feles doboz 7.50 dinár. Kapható szaküzletekben.

Eberhard ekék, Praener vetőgépek és mindennemű más mezőgazdasági szerszámok SZENES vaskereskedésben.

Malmosok! Eladó Ganz 21, 21-A 650×220, 3/8 dupla hengerek, daragépek 2—4—68 rétü siksziták, detasörök, aspirátorok, Miag buza-mosó, Seck 3 részes fangfülter Rentabel 1—2—3 szám, felvonó és kóvas felszerelés, szíjtárcsák, transmmissziók 30-40-70-120 HP szivógázmotor. Mamuzsics Iván, Szubotica, Zrinyiszki trg 11.

**Reggeli Ujság**

Uredništvo i administracija  
Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50  
Telefon: 21—37, éjjel 20—58  
Felelős kiadó: **Andréa Dezső**

A kiadóhivatal telekés vezetője: **Blazsek Ferenc**

Preplata — Előfizetés:  
Egy óra . . . . . 28.— dinár (kihordó útján 30 din.)  
Három óra . . . . . 80.— dinár (kihordó útján 86 din.)  
Félévre . . . . . 160.— dinár (kihordó útján 172 din.)

izlazi svakodnevno — Megjelenik naponta  
Pošt. čekovni račun — Postacsekkszámla:  
Zagreb, 46.692